Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ◆ 1967 йил 25 ноябрь, шанба ◆ № 275 (13.835). ◆ Баҳоси 2 тийин.

„Гулистон" ғалабаси

Бўка районидаги «Гулистон» колхози социалистик мажбуриятини ошириб адо этганлиги ҳақида ғалаба рапорти берди. Колхоз бўйича 950 гектар майдоннинг ҳар гектаридан ҳозирга қадар 35,26 центнердан хирмон кўтарилди. Пландагига нисбатан давлат омборларига 1000 тоннадан зиёдроқ «оқ олтин» етказиб берилди.

Хўжаликда бу йил машиналарга кенг йўл очиб берилди. Шунинг учун ҳам пландаги 1400 тонна ўрнига 2480 тонна пахта агрегатларда терилди. Шундай қилиб, дала гвардиячилари ялпи ҳосилнинг 71 процентини бункерлардан бўшатишди.

Фото лавҳалар

Тошкент область, Янгийўл районидаги Калинин номли колхозда ҳосилдан тозаланган пахта далаларини шудгорлаш иши кундан кунга қизғин тус олмоқда. Иш икки сменада ташкил этилиб, тракторчиларнинг унумли ишлашлари учун яхши шароит яратиб берилди. Суратда колхоз тракторчиларидан (чапдан) Т. Баратов, Л. Фозилов, Н. Бахтиёров, К. Махрамов (звено бошлиғи) ва Урозбеков ўртоқлар шудгорлаш сифатини кўздан кечирмоқдалар. Унгдаги суратда Тошкент кўн-галантерея фабрикасининг пешқадам ишчиси Қутбиниса Мирмаҳмудова. Беш йилликни муддатидан илгари бажариш ҳаракатига қўшилган бу илғор мотористка смена топшириқларини ҳамиша 120—130 процентдан адо этмоқда.

А. Тўраев фотолари.

БОШЛАНҒИЧ ПАРТИЯ ТАШКИЛОТИ

Жамиятимизнинг раҳбар ва етакчи кучи бўлган партиямиз совет халқини оғир синовлардан шараф билан олиб ўтиб, коммунизм қуриш йўлидан дадил бошлаб бормоқда. Халқимизнинг ташкилотчиси ва сиёсий йўлбошчиси бўлишдан иборат ўз ролини муваффақиятли ўтамоқда. Ана шу ҳаётий масалаларни амалга оширишда партиямиз ўзининг негизи бўлган бошланғич ташкилотларга таянган ҳолда иш кўради.

Бошланғич партия ташкилоти КПСС Уставида таъкидланганидек, ўз фаолиятида партия Программаси ва Уставига амал қилади. У меҳнаткашлар ўртасида бевосита иш олиб боради, меҳнат аҳлини Совет Иттифоқи Коммунистик партияси теварагига жипслаштиради, оммани партия сиёсатини амалга оширишга, коммунизм қуриш учун курашга сафарбар этади.

Шу боисдан ҳам партиямиз бошланғич ташкилотларнинг жанговарлик қобилиятини оширишга ҳамиша катта эътибор бериб келмоқда. КПСС XXIII съезди бошланғич ташкилотларнинг ролини оширишда муҳим тадбирларни ишлаб чиққанлиги бунинг ёрқин далилидир. «Партияни янада мустаҳкамлаш вазифаси, — дейилади, КПСС Марказий Комитетининг партия XXIII съездига ҳисобот докладида, — унинг негизини ташкил қилувчи бошланғич партия ташкилотларининг жанговарлик қобилиятини оширишни қатъий талаб қилади. Цех ташкилотлари ва партия группаларининг кенг шохобчасига эга бўлган бошланғич партия ташкилотлари партия сиёсатини амалга оширишда, коммунистларни тарбиялашда ҳал қилувчи роль ўйнамоқдалар, партияни омма билан боғламоқдалар, бевосита қурилиш ва яратувчилик ишлари олиб борилаётган жойларда ҳаракат қилмоқдалар».

Биргина бизнинг республикамизда ҳозирги вақтда қарийб 11,5 минг бошланғич партия ташкилоти, 13 минг цех партия ташкилоти ва 5277 партия группаси иш олиб бормоқда. Улар атрофига бутун онгли ҳаётини, билимини, қалб ҳароратини халқ хизматига, партиямизнинг юксак идеалларига бахш этишга тайёр турган 366 мингдан зиёд коммунистлар уюшган. Улар жуда катта куч бўлиб, хўжалик ва маданий қурилишнинг ҳар қандай мураккаб масалаларини ҳал этишга, жамиятимизнинг янги кишисини — коммунизм кишисини тарбиялашга қодирдирлар.

Карл Маркс номли колхоз Марказий Фарғона ерларида ташкил этилган ёш хўжаликлардан. Ленин колхоз коммунистлари хўжалик доврүғини қисқа вақт ичида бутун республикага ёйишга муваффақ бўлишди. Уларнинг ташаббуси билан деҳқончилик ишлари тўла механизациялашди. Эндиликда ялпи пахта ҳосилининг 95 проценти машиналарда териб олиняпти.

Хўжаликда асосий ишлаб чиқариш участкаларига партбюро аъзолари ва коммунистлар бошчилик қилишяпти. Бригадаларнинг ҳаммасига ишнинг кўзини биладиган, янгилик жонбозлари, моҳир механизаторлар раҳбар. Партия ташкилоти коммунистларни қийинчиликларга тик қаровчи, қийин ва мураккаб участкалардан тап тортмай ишловчи кишилар қилиб тарбиялаяпти. Шунинг учун ҳам бултур олтинчи бригадани қолоқликдан кўтариш масаласи қўйилганида партбюро аъзоси Ҳ. Ҳусаинов сира иккиланмасдан шу бригадага ўтди. Ҳолбуки, у бошчилик қилган бригада гектаридан 30 центнердан ҳосил кўтарган, бундан бригадир кўпроқ шахсий манфаатдор эди. Умум манфаати, коллектив манфаати йўлида шахсий ҳузур-ҳаловатидан кечди. Бир йилдаёқ қолоқ бригадада ҳосилдорлик 5 центнер ошди. Бригада йиллик планни колхозда биринчи бўлиб бажарди.

Партия аъзоларининг ташаббускорлигини ошириш, коммунист деган юксак номни покиза тутиш борасида колхоз партия ташкилоти, унинг секретари ўртоқ А. Аҳмаджонов олиб бораётган ташкилий, сиёсий-оммавий ишлар мана шундай самаралар бермоқда. Колхоз аъзолари коммунистик меҳнат коллективи номини олиш учун курашяптилар.

Омманинг етакчилари, ташкилотчилари ва тарбиячилари бўлган бундай партия ташкилотлари республикамиздаги ҳамма район ва шаҳарларда кўплаб топилади. Андижон областидаги «Савай», Сирдарёдаги «Малик» совхозлари, Сурхондарёдаги «Шаргунуголь» кон бошқармаси, Қўнғиротдаги олтинчи компрессор станцияси ва бошқа қатор жойлардаги партия ташкилотлари коммунистларни беш йиллик вазифаларини тўла ва ошириб адо этиш учун бошланган умумхалқ курашига моҳирона сафарбар этмоқдалар.

Айни пайтда ўз олдига қўйилган олижаноб вазифаларни бажариш ўрнига кундалик майда-чуйда ишлар билан ўралашиб қолиб, партиясизлар оммасининг етакчиси бўлишдек бурчини бажара олмаётган партия ташкилотлари ҳам йўқ эмас. Улар партиямиз Марказий Комитети март ва сентябрь Пленумлари ишлаб чиққан тадбирларнинг моҳиятини, планлаштириш ва иқтисодий рағбатлантиришнинг янги методлари аҳамиятини меҳнат аҳлига кенг тушунтириш, шу революцион тадбирлар асосида ўз ишларини қайта қуришдек масалаларга юзаки қараяптилар. Улар олиб бораётган ташкилотчилик ва тарбиявий ишларда ҳаёт юзага келтираётган янгиликлар ўз ифодасини топмаяпти.

Бугун газетамизда «Бошланғич партия ташкилоти секретарининг минбари» деган янги рубрика очилди. Мана шу рубрика остида партия ташкилотлари секретарлари ўз мақолалари билан қатнашиб, партиявий ишнинг хилма-хил масалалари юзасидан тўпланган тажрибаларни ўртоқлашадилар, турмуш тақозо этган проблематик масалаларни ўртага қўядилар. Бу тадбир бошланғич ташкилотларнинг жанговарлигини, ташкилотчилик ролини ошириши турган гап. Ленин партиямиз активлари — бошланғич ташкилот секретарларининг фаол иштироки билангина кўзланган мақсадга эришиш мумкин.

Партия ҳаётининг турли-туман масалалари, жумладан ижрони текширишнинг йўлга қўйилиши, коммунистларга партия топшириғи бериш ва унинг бажарилишини назорат қилиш, партия ўқуви, партия йиғилишларининг тарбия мактаби сифатидаги ролини ошириш, меҳнат аҳлини янги жамият қурувчиларининг ахлоқ кодексларига тўла риоя қилиш руҳида тарбиялаш, бошланғич ташкилотнинг цех, участка, бригада партия ташкилотлари ва партия группаларига, жамоат ташкилотларига раҳбарлиги сингари принципиал темалардаги мақолалар газетамиз саҳифаларидан тушмаслиги керак.

Бошланғич ташкилотларнинг фаолиятини кучайтириш район, шаҳар, область партия комитетлари ва уларнинг кўп сонли инструкторлари фаолиятига кўп жиҳатдан боғлиқ. Улар бошланғич ташкилотлар жанговарлигини оширишда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг V пленуми қарорларига амал қилишга даъват этилгандирлар.

ПЛАНГА ҚЎШИМЧА 5 МИНГ ТОННА ШОЛИ

НУКУС. («Совет Ўзбекистони» мухбири). Қорақалпоғистон Автоном республикаси шоликорлари юбилей йилида катта ютуқларни қўлга киритдилар.

Ихтисослаштирилган «Маданият», «Равшан», «Маёб» ҳамда Чапаев номли совхозлар давлатга пландагига нисбатан анча кўп шоли топширдилар.

Давлатга 30 минг 500 тонна ўрнига 35 минг 500 тонна шоли топширилди. Мажбурият ортиғи билан адо этилди. Шу кунларда, айниқса янги ерларни ўзлаштириш, келаси йил ҳосили учун тайёргарлик ишлари қизитиб юборилди.

МУСОБАҚАНИНГ БУЮК ҚУДРАТИ

◆ Беш йиллик планни муддатидан илгари бажарамиз! Тошкентликлар ва хоразмликлар ташаббусига қўшилган индустриямиз меҳнат аҳли ва деҳқонларимизнинг қатъий аҳди ана шундай.

◆ В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини муносиб совғалар билан кутиб олиш учун социалистик мусобақани тобора авж олдирайлик.

ЮТУҚЛАР МУСТАҲКАМЛАНСИН

Тошкент шаҳар саноат корхоналарининг меҳнаткашлари ибратли ташаббус бошладилар. Беш йиллик планни барвақт адо этиш ва доҳиймиз В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини муносиб меҳнат совғалари билан нишонлаш юзасидан ўз зиммаларига оширилган мажбуриятлар олиб, республикамиз индустрияси ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчиларига чақириқ билан мурожаат қилдилар. Биз ҳам тошкентликлар чақириғини муҳокама қилиб, бу олижаноб ҳаракатга қўшилдик.

Чирчиқ шаҳар саноат корхоналари, қурилиш ташкилотлари ва транспорт тармоқларининг меҳнаткашлари беш йилликни муддатидан илгари бажаришга қаратилган тадбирларни амалга ошириш учун қатъий бел боғладилар. Шаҳар саноати юбилей йили ўн ойлик планини муддатидан илгари бажарди. Мўлжалланганидан анча кўп — 7 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилди. Шу кеча-кундузда беш йилликнинг иккинчи йили топшириғини барвақт адо этиш учун кураш мусобақаси кенг қулоч ёймоқда.

Электрохимия комбинати — шаҳримизнинг фахри. Бу коллектив эришган зафарлар беҳисоб. Шу йилнинг ўн ойи мобайнида планга қўшимча юзларча минг сўмлик минерал ўғит тайёрланди. Иқтисод қилиш ҳаракатини авж олдириб, 450 минг сўмлик маблағ тежалди. 700 дан ортиқ рационализаторлик ва ихтирочилик таклифлари жорий этилди. Ана шу ҳисобдан 420 минг сўмлик фойда кўрилди. Химия комбинатининг азамат коллективи меҳнат соҳасидаги муваффақиятлари учун КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Совети ва ВЦСПСнинг Эсдалик байроғини олишга муяссар бўлди. Химиклар тошкентликлар ташаббусига қўшилиб, беш йиллик планни белгиланганидан илгари — 1970 йил 7 ноябргача бажаришга азми-қарор қилдилар. Пландан ташқари мингларча тонна минерал ўғит ва аммиак ишлаб чиқарилади. Ижодий таклифларни жорий этиш ҳисобига 1,5 миллион сўм жамғарма тўпланади.

160-қурилиш тресли коллективи Чирчиқ шаҳри жамолини ўзгартиришда етакчи роль ўйнамоқда. Бу қурилиш ташкилотининг бинокорлари шу йилнинг ўтган ойларида 34 минг квадрат метр уй-жой қуриб берди. Бундан ташқари 600 ўринли маданият саройи, 964 ўринли мактаб, химикларнинг ўғил-қизлари учун 280 ўринли боғча фойдаланишга топширилди. Йилига 50 миллион дона ғишт тайёрлайдиган завод қуриб ишга туширилди. Гўшт комбинатида янги автоматлаштирилган цех қуриб тугалланди. 150 ўринли меҳмонхона, 400 ўринли қишки кинотеатр шаҳарликларга туҳфа қилинди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми, республика Министрлар Совети ва касаба союзлари республика Советининг Эсдалик байроғи билан тақдирланган қурувчилар коллективи беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари бажариш мусобақаси байроғини тобора баланд кўтармоқдалар. Келгуси йилнинг ўзидаёқ улар химия комбинатида аммиак ишлаб чиқариш корпусини ишга туширишга қарор қилдилар. Уй-жой қуриш йиллик плани 5 декабрда адо этилади. Планга қўшимча равишда 700 ўринли болалар боғчаси қуриб битказилди.

4-«Промтехмонтаж» бошқармаси шербилаклари ҳам беш йиллик топшириқларини барвақт адо этиш юзасидан мардона юриш бошлаганлар. Бу соҳада дастлабки муваффақиятлар қўлга киритилмоқда. Ҳозирнинг ўзидаёқ юбилей йили ўн бир ойлик плани бажариб қўйилди. Беш йиллик план эса муддатидан уч ой аввал — 1970 йил 1 октябргача адо этилади.

Шаҳримиз қишлоқ хўжалиги учун кўплаб зарур машина-ускуналар ҳам етказиб бермоқда. «Чирчиксельмаш» заводи коллективи шу йилнинг ўтган ойларида пландан ташқари қарийб 300 минг сўмлик маҳсулот тайёрлади. 179 таклиф жорий қилинганлиги натижасида 246 минг сўм тежалди. Машинасозлар резерв ва имкониятларни ҳисоб-китоб қилиб, беш йиллик маррасини 1970 йил 7 ноябргача эгаллашга аҳд қилдилар.

Чирчиқ меҳнаткашлари ҳамиша ўз сўзининг устидан чиқиб юрган кишилар. Беш йилликнинг ўтган йилларида қўлга киритилган ютуқлар бундан буён ҳам мустаҳкамланаверади. Саноатчилар ва қурувчилар ана шу азми қарор билан ишламоқдалар.

Т. ТУРДАЛИЕВ — 160-трест экскаваторчиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Т. ОРТИҚОВ — Чирчиқ электрохимия комбинати метан конверсияси цехининг машинисти, Ш. ЮСУПОВ — «Чирчиксельмаш» заводининг пайвандчиси.

50 Юбилей хирмонига

Республика областларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида шу йил 24 ноябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Областлар	Бир кунда	Мавсум бошидан буён	Шу жумладан машинада: Бир кунда	Шу жумладан машинада: Мавсум бошидан буён
ТОШКЕНТ	0,15	116,14	0,02	131,75
ХОРАЗМ	0,26	114,43	0,35	107,82
БУХОРО	0,15	112.57	0,17	109,81
СУРХОНДАРЁ	0,23	109,40	0,09	106,76
ҚҚ АССР	0,30	107,07	0,17	100.87
САМАРҚАНД	0,18	105,16	0,02	104,00
СИРДАРЁ	0,20	104,58	0,08	122,22
ФАРҒОНА	0,15	104,45	—	112,19
ҚАШҚАДАРЁ	0,03	101,70	—	101,92
Андижон	0,40	95.32	0,02	113,86
РЕСПУБЛИКА БЎЙИЧА:.	0,23	104,77	0,09	114,02

КАТТА ДАВРА

Катта даврадаги мусобақа нима эканлигини биз яхши биламиз. Унда ўз қудратига ишонган, ички имкониятларни қидириб топиб ишга соладиган, тадбиркор ва ташаббускор коллектив ғолиб чиқади. Бошқалардан кўра яхши натижага эришади. Мусобақа натижасида ишлаб чиқарилган маҳсулотлар ҳажми ортиб қолмай, унинг харидоргирлиги ошади. Кўрилган фойда катта бўлади. Яқиндагина якунланган Октябрь олди социалистик мусобақаси нима бергани ҳаммамизга аён. Область корхоналари ўн ойда планга қўшимча бир неча миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқардилар. Социалистик мусобақада ўндан ортиқ коллектив Иттифоқ ва республика Эсдалик байроқларини олишга мушарраф бўлди. Шу жумладан Ўзбекистон пахта тозалаш заводи, Қувасой цемент комбинати, 8-қурилиш тресли коллективлари Октябрь олди социалистик мусобақасида энг яхши натижаларни қўлга киритиб, иттифоқ ғолиблари қаторидан ўрин олдилар. Бошқа корхоналарда ҳам бу мусобақа яхши натижа берди. Масалан, Фарғона ёғ-мой комбинати эндиликда ўз тарихида биринчи марта бир меъёрда ишлай бошлади. Комбинат ўн ойда пландан ташқари халқ хўжалигига 3 миллион сўмликдан ортиқ маҳсулот жўнатди. Биринчи сорт маҳсулот пландагидан 20 процентдан ортиқ бўлди. Планга қўшимча равишда 675 минг сўмлик фойда кўрилди. Ишчиларнинг маоши ўтган йилгидан 6 сўм кўтарилиб, ўртача 94 сўмни ташкил этаётир. Ҳозир комбинат ишлаб чиқарилган маҳсулот ҳажми бўйича йиллик графикдан 8 кун илгарилаб кетди.

Шунинг учун ҳам корхоналаримизнинг коллективлари В. И. Ленин туғилган куннинг юз йиллиги шарафига Тошкент саноати корхоналари коллективлари бошлаган социалистик мусобақага қўшилаётир. Бу мусобақа ҳар йили янада кўпроқ, янада сифатлироқ маҳсулот ишлаб чиқаришимизга, янада кўпроқ фойда кўриб, ишчиларимизнинг маошини ошира боришимизга имкон беради. Мамлакатимиз янада қудратлироқ, турмушимиз яна фаровонроқ бўлиб бораверади. Ҳозир Фарғона областининг жуда кўп корхоналари, коллективлари тошкентликлар ташаббусига қўшилиб ишлашга киришдилар. Ленин туғилган куннинг юз йиллиги шарафига мажбуриятлар ола бошладилар. Жуда кўп корхоналарда имкониятлари қараб чиқилиб, мажбуриятлар муҳокама қилинмоқда.

Фарғона азот ўғитлари заводи, Ўзбекистон пахта тозалаш заводи, Қўқон суперфосфат заводи, Фарғона ёғ-мой комбинати, Қувасой цемент комбинати сингари қатор корхоналарда эса бундай мажбуриятлар коллектив муҳокамасидан ўтди. Фарғона ёғ-мой комбинати коллективи Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги шарафига катта туҳфа тайёрлайди. Улар кейинги уч йилда ишлаб чиқариш жараёнида ёғнинг исроф бўлишини кескин камайтириш ҳисобига планга қўшимча равишда 1 минг тонна ёғ бериш, маҳсулот сифатини яхшилаш ҳисобига пландан ташқари 3 минг тонна аъло сортли рафинат ёғи ишлаб чиқариш, биринчи сорт маҳсулот ҳажмини кескин кўтариш, ишчиларнинг ўртача маошини ҳар йили ошириб боришга эришиш сингари мажбуриятлар олишди. Коллектив буни бажаришга киришди.

Қувасой цементчилари эса беш йиллик планни 1970 йилнинг 7 ноябригача бажариб, йил охирига қадар планга қўшимча 112 минг тонна цемент, 229 тонна оҳак, 9 минг тонна гипс, 14 миллион дона шифер ишлаб чиқариш, планга қўшимча 350 минг сўмлик фойда кўриш мажбуриятини олдилар. Қўқон суперфосфатчилари беш йилликда аммонийлашган донадор суперфосфат ишлаб чиқаришга киришдилар. Ҳосилдорликни кескин кўтарадиган бу ўғитни иттифоқ миқёсида оммавий тарзда ишлаб чиқариш давлатга ҳар йили 37 миллион сўм атрофида иқтисодий фойда беради.

Тошкентликлар бошлаган мусобақа Фарғонада ҳам тобора кенг ёйилмоқда.

В. БАЗИЛЕВ,
Қўқон суперфосфат заводининг директори.

Т. ШАРИПОВ,
Қувасой цемент комбинатининг директори.

Т. ЙЎЛДОШЕВ,
Фарғона ёғ-мой комбинатининг директори.

СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИДА

СССР Министрлар Совети 1967 йил 3 декабрдаги дам олиш кунини якшанбадан 4 декабрь душанба кунига кўчиришга қарор қилди.

КОММУНИСТИК ВА ИШЧИ ПАРТИЯЛАРНИНГ МАСЛАҲАТ УЧРАШУВИНИ ЧАҚИРИШ ТЎҒРИСИДА

Коммунистик ва ишчи партияларнинг кўпи шу вақтгача ўз съездлари, раҳбар органларининг қарорларида, ўзаро маслаҳатлашишлар вақтида коммунистик ҳаракат бирлигини мустаҳкамлаш мақсадида, шунингдек империализмга қарши, халқларнинг миллий ва социал озодлиги учун ва бутун дунёда тинчлик учун курашда барча социалистик, демократик кучларни жипслаштириш мақсадида коммунистик ва ишчи партияларнинг халқаро кенгашини ўтказишни ёқлаб чиқди.

Австралия, Аргентина, Болгария, Бразилия, Буюк Британия, Венгрия, Германия Демократик Республикаси, Германия Федератив Республикаси, Ҳиндистон, Италия, Монголия, Польша, Сурия, Совет Иттифоқи, Америка Қўшма Штатлари, Финляндия, Франция, Чехословакиянинг 1965 йил март ойида Москвада ўтказилган маслаҳат учрашувида қатнашган коммунистик ва ишчи партиялари янги халқаро кенгашга тайёргарлик масаласи юзасидан ўзаро икки томонлама маслаҳатлашиб олдилар.

Мазкур партиялар ана шу маслаҳатлашишлар асосида ва 1965 йил март ойида ўтказилган учрашувда баён қилинган фикр ва истакларга мувофиқ, коммунистик ва ишчи партияларнинг халқаро кенгашини чақириш масаласи юзасидан коллектив суратда фикрлашиб олмоқ учун 1968 йил февраль ойида маслаҳат учрашувини ўтказишни мақсадга мувофиқ деб топдилар. Биз барча қардош партияларни маслаҳат учрашувини чақириш соҳасидаги ташаббусни қўллаб-қувватлашга ва бу учрашувда қатнашишга даъват этамиз.

Бизнинг партияларимиз Венгрия Социалистик ишчи партияси Марказий Комитетига мурожаат қилиб, маслаҳат учрашувини Будапештда ўтказиш учун имконият яратиб беришни илтимос қилдилар. Венгрия Социалистик ишчи партияси Марказий Комитети бунга рози эканлигини билдирди ва қардош партияларга тегишли таклифномаларни юборади.

БОШЛАНҒИЧ ПАРТИЯ ТАШКИЛОТЛАРИ ОДАМЛАР ХАРАКТЕРИНИНГ ЎЗИГА ХОС ХУСУСИЯТЛАРИНИ, УЛАРНИНГ ЭҲТИЁЖЛАРИНИ, ТАЛАБЛАРИНИ, ҚОБИЛИЯТЛАРИНИ ВА ИШГА МУНОСАБАТЛАРИНИ ТЎҒРИ ҲИСОБГА ОЛИШЛАРИ КЕРАК. БОШЛАНҒИЧ ПАРТИЯ ТАШКИЛОТЛАРИ ИШИНИНГ ВА ПАРТИЯМИЗ АКТИВЛАРИ — БОШЛАНҒИЧ ПАРТИЯ ТАШКИЛОТЛАРИ СЕКРЕТАРЛАРИ ВА ПАРТИЯ ГРУППАСИ ТАШКИЛОТЧИЛАРИ КАТТА ОТРЯДИ ИШИНИНГ КЎП ҚИРРАЛИГИ ВА МУРАККАБЛИГИ ҲАМ МАНА ШУНДАДИР.

(КПСС XXIII СЪЕЗДИГА ҚИЛИНГАН ҲИСОБОТ ДОКЛАДДАН).

ПАРТИЯНИНГ АСОСИ

Тошкент тўқимачилик машинасозлиги заводи коммунистлари янги техникани жорий этишнинг ҳақиқий жонкуярларидир. Бу масала партия йиғилишларида, партком мажлисларида тез-тез муҳокама этилади. Фотомухбиримиз А. Тўраев корхонага борганида ана шундай муҳим кенгашнинг устидан чиқди. Суратда: партком секретари А. П. Степанов, завод партия комитетининг аъзолари билан биргаликда янги техникани жорий этиш ва оғир иш жараёнларини механизациялаш масаласида маслаҳатлашяпти.

КПСС XXIII СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИ АМАЛДА

СИЁСИЙ ТАШКИЛОТЧИЛАР

А. ҲАЙДАРОВ,
Яккабоғ районидаги «Правда» колхози партия ташкилотининг секретари.

Партия ташкилотларининг омма орасида олиб бораётган сиёсий-тарбиявий иш формалари кенгайиб, таъсир доираси ошяпти, оммага таъсир кўрсатишнинг янги-янги услублари юзага келяпти. Сиёсий ташкилотчилар ана шу формаларнинг биридир. Улар ҳам далада, ҳам хонадонларда бўлиб, меҳнат аҳлини коммунистик руҳда тарбиялашда партия ташкилотига яқиндан ёрдам бераяптилар. Эндиликда сиёсий ташкилотчилар колхозимиз ҳар бир хонадонининг энг яқин кишиси, дўсти ва маслаҳатчиси бўлиб қолди.

Партия ташкилоти 135 кишига сиёсий ташкилотчи сифатида гувоҳнома берган. Уларнинг ҳар бирига муайян хонадонлар бириктилган. Бу шарафли вазифага атрофлича билими, катта ҳаёт тажрибаси бўлган, оилада, юриш-туриш, одоб ва аҳлоқда, ишда катта обрў орттирган кишилар жалб этилган.

Коммунист Ҳолмирза Эшмирзаевни бутун қишлоқ аҳли ҳурмат қилади. У еттита хонадонга бириктилган. Сиёсий ташкилотчи шу оилаларнинг аъзолари билан яқиндан таниш, қадрдон. У вақт топиб кишклар ишлайдиган далада ҳам, уларнинг хонадонларида ҳам бўлади, муҳим темалар юзасидан суҳбатлар ўтказади. Сиёсий ташкилотчиларнинг ҳаммаси ҳам мана шундай кишилар.

ПАХТАКОРЛАР ҒАМИДА

Р. ЭШОНХЎЖАЕВ,
Янгийўл районидаги «Коммунизм» колхози партия комитетининг секретари

Колхозимиз коммунистлари меҳнатда ўрнак кўрсатиб ишлаш билан бирга пахтакорларнинг турмуш маданиятини юксалтириш ҳақида ҳам қайғурадилар. Болали аёлларнинг унумли меҳнат қилиши учун тегишли шарт-шароит яратишнинг ташаббускори ҳам шу коммунистлар бўлишди. Ҳозир колхозчиларнинг уч юзга яқин жажжи фарзандлари тўртта марказий яслида тарбияланмоқда. Дала ишлари қизғин борган дамларда бригадаларда 15 та мавсумий яслилар ишлади.

Медицина хизмати намунали йўлга қўйилди. Участка шифохонасининг фельдшерлари маҳаллаларда тез-тез бўлиб, аҳоли соғлиги тўғрисида ғамхўрлик қилишяпти.

Барча шароит муҳайё бўлгач, меҳнаткашлар астойдил ишлайди. Шундай бўлди ҳам. Ҳар гектар майдондан 30 центнердан ҳосил кўтардик. Ҳозир дала ишлари конвейер усулида олиб борилаяпти. Хоразмликлар ташаббусига қўшилиб, келгуси йил мўл ҳосилига пухта замин тайёрлаяпмиз.

ЯХШИ СЎЗ ЖОН ОЗИҒИ

А. КУЛАКОВ,
Когон локомотив депоси партия ташкилотининг секретари.

Александр Петрович депомиз ишчилари орасида катта обрў орттирган. Ишчилар унинг дилкаш суҳбатларини мириқиб тинглашади. Айниқса унинг улуғ айём арафасидаги суҳбати кўпчиликнинг ёдида қолди. Ўша суҳбатида ўртоқ Бальдишев, депонинг бундан ярим аср олдинги аҳволи билан ҳозирги шароитни таққослади. Ўша вақтда поезд составлари суткасига баъзур 150 километр йўл босаркан. Ҳозирги тепловозлар оғир юкларни уч баравар тезликда тортмоқда. Депода юк ташиш 1930 йилга нисбатан ўн баравар ортди.

Коллективимизда В. А. Ширяев, А. Маҳмудов, Х. Муҳаммедов сингари агитаторлар борки, улар ўзларининг илҳомбахш сўзлари билан ишчиларни янги зафарлар қучишга даъват этаяптилар.

ЙЎЛЧИ ЮЛДУЗЛАР

Т. ҚАМБАРОВ,
Фарғона шаҳар партия комитетининг биринчи секретари.

БОШЛАНҒИЧ партия ташкилотлари — партиянинг асоси. Меҳнаткашларнинг партия атрофига қанчалик жипслашуви уларнинг фаолиятига, коллектив билан алоқалари қанчалик яхшилигига боғлиқ. Агар партия ташкилоти илғор, меҳнатдан қочмайдиган, софдил, бошқаларга намуна кўрсата оладиган кишилардан ташкил топган булса, бу партия ташкилотга, тўғрироғи партияга оддий кишиларнинг ҳурматини, ишончини оширади. Агар бошланғич партия ташкилоти халқ учун, коллектив учун қайғурса, уни қўллайдиганлар ҳам кўп бўлади. Агар бошланғич партия ташкилоти ўз фаолиятида партия ички демократиясини ривожлантиришга, танқид ва ўз-ўзини танқидни кучайтиришга, одамлар ҳақида ғамхўрлик қилишга алоҳида аҳамият берса, бундай партия ташкилотининг обрўси ҳам ортиб бораверади. Чунки омма унинг фаолиятида ўзига муқаддас бўлган муносабатларни кўради, ишончи ортади.

Фарғона шаҳар партия комитети партия билан омма ўртасидаги алоқани янада мустаҳкамлашда бошланғич партия ташкилотларининг ролини, тўғрироғи обрўсини кўтариш йўлини тутаётир. Биз ўз олдимизга жамики бошланғич партия ташкилотларининг омма билан яқинлигига эришиш, жанговарлик ва ташкилотчилик қобилиятини ҳар қачонгидан кўтариш вазифасини қўйганмиз. Бу йўлда озми-кўпми ижобий натижаларни қўлга киритдик. Бошланғич партия ташкилотлари Октябрь олди социалистик мусобақасини кенг авж олдириб юборишга муваффақ бўлдилар. Натижа эса кутилгандан аъло бўлди.

Икки корхона коллективи Октябрь олди социалистик мусобақасида Иттифоқ ғолиблари қаторидан ўрин олди, КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети ҳамда ВЦСПСнинг Эсдалик байроқлари билан тақдирланди. Уч коллектив эса республика Эсдалик байроқлари билан мукофотланди. Фарғона саноат корхоналари коллективлари Улуғ Октябрнинг ярим асрлик тўйига улкан тўёна билан келдилар. Ўн ойлик планга қўшимча равишда беш миллион сўмдан ортиқ маҳсулот ишлаб чиқарилди. Бошқача айтганда, бу йил ўн ойда маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажми ўтган йилнинг шу давридагидан 26 миллион сўмлик ортиқ бўлди. Фарғона шаҳри эндиликда маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажми жиҳатдан республикада Тошкентдан кейин иккинчи ўринда туради. Саноат корхоналаримиз халқ хўжалигига 300 дан ортиқ турли хилдаги маҳсулотлар етказиб беради.

МУВАФФАҚИЯТ ГАРОВИ

ФАРҒОНА шаҳар партия ташкилоти областда энг йирик ташкилот ҳисобланади. У ўз атрофига 223 бошланғич партия ташкилотларини бирлаштирган. 132 цех партия ташкилотларидан 63 таси эндиликда бошланғич партия ташкилоти ҳуқуқига эга. Шу йилнинг ўзида яна 20 та бошланғич партия ташкилотлари тузилди. Коммунистлар 6787 кишига етди. Уларнинг қарийб 65 проценти моддий бойлик яратувчи кишилардир.

Ҳар бир бошланғич партия ташкилоти ишлаб чиқариш шароитлари билан боғлиқ бўлган ўзига яраша хусусиятларга эга. Уларга раҳбарлик қилишда буни алоҳида ҳисобга олишга тўғри келади. Шунинг учун ҳам шаҳар партия комитети бошланғич партия ташкилотларига раҳбарликнинг янада мақбулроқ, янада такомиллашган услуб ва формаларини қидирмоқда, йўл қўйиб келинган камчиликларни бартараф қилмоқда.

Эсимда, ўтган йил охирларида бошланғич партия ташкилотларида сиёсий ва ташкилотчилик ишларини яхшилаш юзасидан ўтказилган шаҳар партия комитетининг пленумида бу хусусда жуда қимматли таклифлар айтилган эди.

Муҳокамада сўзга чиққан Фарғона нефтни қайта ишлаш заводи цех партия ташкилотининг секретари К. Панининг мулоҳазаси бизга ёқиб тушган эди. У бошланғич партия ташкилотлари олдида турган қийин, лекин шарафли вазифалар ҳақида гапириб:

— Муваффақият жуда кўп факторларга боғлиқ. Масалан, партия ташкилотининг жанговарлик қобилиятига, унинг сиёсий тайёргарлигига ва ҳоказо. Лекин бу ўз навбатида унга ким, қандай одам раҳбарлик қилаётганига ҳам боғлиқ эмасми? Мен бу билан ҳамма ютуқларни биргина секретарга ёзиб қўймоқчи эмасман, шу билан бирга унинг ролини камситмоқчи ҳам эмасман. Партия ташкилотининг жанговарлиги кўп жиҳатдан секретарга боғлиқ. Унинг обрўсини кўтариш керак..., — деди.

Жуда тўғри, ҳар бир коллективда, ҳар бир ташкилотда секретарь йўлчи юлдуз бўлиши керак бошқаларни ўз орқасидан эргаштира олиши керак. Бизда бундай партком секретарлари анчагина топилади. Ўн уч секретарь шаҳар партия комитетининг аъзоси, ўн бештаси шаҳар ва область Советига депутат. Фарғона нефтни қайта ишлаш заводи партком секретари В. Ольшанников шаҳар партия комитети бюро аъзоси. Икки секретарь — Фарғона азот ўғитлари заводи партком секретари Г. Якимов ва Фарғона ёғ-мой комбинати партия бюроси секретари В. Костин ўртоқларнинг номи яқинда область партия комитетининг «Шавкатли меҳнат» китобига ёзиб қўйилди. Нефть ва химия саноати қурилиши партия комитети секретари И. Горбунцов, Фарғона тўқимачилик комбинати 2-йигирув корхонаси партия ташкилоти секретари Н. Абдуллаев, нефтни қайта ишлаш заводи цех партия ташкилоти секретари В. Афонкин энг обрўли, ташаббускор, кўпчиликнинг ҳурматини қозонган, ишбилармон, тадбиркор кишилардир. Улар коммунистларга бошчилик қилиш жуда катта шараф эканлигини, шу билан бирга катта масъулият юклашини яхши тушунадилар. Булар шовқин-суронсиз ишни ташкил қила биладилар, ҳар бир масалани ҳал қилишда принципиаллик кўрсата оладилар, ҳар бир янгиликни қўллаб-қўлтиқлайдилар, камчиликларга нисбатан муросасиз бўлиш билан бирга, меҳнатда, кундалик ҳаётда шахсий намуна кўрсатишга қодирдирлар. Шунинг учун ҳам улар бош бўлган партия ташкилотларида иш яхши, коллектив ўртасида партия ташкилотининг обрўси баланд.

СЕКРЕТАРНИНГ ОБРЎСИ

СЕКРЕТАРЬ — сайлаб қўйиладиган раҳбар, ҳар бир коллективда кимни секретарь қилиб сайлашни, ким секретарликка муносиблигини коммунистларнинг ўзлари яхшироқ биладилар, ўзлари буни ҳал қиладилар. Лекин бу ишни ўз оқимига ташлаб қўйиш ҳам тўғри эмас. Бундай пайтда шаҳар партия комитети ҳар бир ташкилотдаги ҳақиқий аҳволни, унинг активларини яхши билган ҳолда коммунистларга йўл-йўриқ кўрсатиши лозим. Биз бошланғич партия ташкилотларида ҳисобот-сайлов даврида шундай қилаётирмиз. Натижада секретарларнинг сифат составини янада яхшилашга эришаётирмиз. Жойларда ҳисобот-сайловдан аввал аҳвол ўрганилиб, коммунистлар билан маслаҳатлашган ҳолда бу йил айрим бошланғич партия ташкилоти секретарларини ўзгартиш лозим деб топилди. Иш даврида пассивлик кўрсатган «Ферэлектросеть» корхоналари бошланғич партия ташкилоти секретари Г. Осико, пиллакашлик фабрикаси партком секретари А. Багдасаров ва бир неча секретарлар бу йил сайланмай қолдилар.

Ўтган йилиёқ шаҳар партия комитетининг пленумида бу пиллакашлик фабрикаси бошланғич партия ташкилоти ва унинг секретари фаолиятсизлик қилаётгани кўрсатиб ўтилган эди. Лекин шундан кейин ҳам айтарли ўзгариш бўлмади. Секретарнинг фаолиятсизлиги давом этаверди. Биз фабрика коммунистлари билан маслаҳатлашиб, секретарликка ташкилий булимимизнинг ишчан инструктори Л. Галимовни тавсия этдик. Фабрика коммунистлари эътироз билдиришмади. У илгари ҳам шу фабрикада бошланғич партия ташкилотининг секретари бўлиб ишлаган эди. Ҳозир бу партия ташкилоти ўз фаолиятини анча яхшилаб олди. Шаҳар партия комитети қуйи ташкилотга ҳар томонлама ёрдам бериб турибди.

Шунингдек, шаҳар партия комитети бу йилги ҳисобот сайлов даврида умумий овқатланиш тресги, 3-темир-бетон буюмлари заводи, мебель фабрикаси, ёғочсозлик заводи коммунистларига бошланғич партия ташкилотлари секретарлигига ишчан, ташаббускор, юрагида ўти бор, партия ишига муҳаббат қўйган коммунистлардан секретарь сайлаб олишни таклиф қилди. Улар шундай қилдилар ҳам. Бу, шу бошланғич партия ташкилотларининг фаолиятига ижобий таъсир кўрсатди.

Секретарнинг обрўси ҳақида гап кетганда, яна шу нарсани айтиш керакки, биз — шаҳар партия комитетининг секретарлари, ҳатто бўлим бошлиқлари ва инструкторлар жойларда бўлганда кўп ҳолларда ўйламай-нетмай директор билан гаплашиб ишни битириб кетамиз. Лозим бўлиб қолса, директор хонасига партком секретари чақирилади. Бу, бутунлай нотўғри. Бу, партком секретарларининг обрўсига путур етказишдан бошқа нарса эмас.

Биз бундай практикани тамомила қоралаймиз. Шаҳар партия комитети бундай ҳолнинг содир бўлишига ҳеч бир йўл қўймайди, бошланғич партия ташкилотлари секретарларининг обрўсини ошириш йўлини тутаверади. Биз бошланғич партия ташкилоти секретарларини бўлар-бўлмасга шаҳар партия комитетига чақираверишга чек қўяётирмиз. Улар ўз вақтларининг кўп қисмини коллектив билан ўтказишларига имкон бераётирмиз. Биз бошланғич партия ташкилотларининг фаолиятини секретарларни бўлимларга чақириб, ўзларидан сўраб-суриштириб эмас, ходимларимизни жойларга юбориб таҳлил этиш йўлини тутаётирмиз.

Бошланғич партия ташкилотлари секретарларининг семинарлари фақат шаҳар партия комитетида эмас, жойларда, илғор партия ташкилотларида ўтказилаётир. Буларнинг ҳаммаси бошланғич партия ташкилотларининг жанговарлигини, обрўсини оширмоқда.

Шу билан бирга шаҳар партия комитети фаолиятида бу соҳада ҳали жиддий камчиликлар мавжуд. Ҳали биз бошланғич партия ташкилотларида сиёсий ва ташкилотчилик ишларини яхшилаш, партком секретарларининг обрўсини кўтариш йўлида кўп ишларни амалга оширишимиз керак. Ўз фаолиятимизда бу соҳага қанчалик кўп эътибор берсак, қўлга киритаётган ютуқларимиз ҳам шунча катта бўлиб бораверади.

ТАРБИЯ МАКТАБИ

Ҳ. ЖУМАЕВА,
Ғиждувон районидаги Энгельс номли колхоз партия комитетининг секретари

ПАРТИЯ ЙИҒИЛИШИНИНГ рисоласи ғоят бой, сермазмундир, Шунинг учун ҳам коммунистларнинг йиғилишлари юксак савияда, КПСС Устави талабларига монанд равишда ўтказилади. Партия йиғилиши қаерда ўтмасин; колхоздами, корхона ёки бирор ташкилотдами, меҳнаткашлар ҳаётида энг муҳим аҳамиятга эга бўлган масалани, ҳаёт тақозо этиб турган мавзуларни муҳокама этиб, тегишли қарорлар қабул қилади.

Партия йиғилишини ўтказиш коммунистлардан катта маҳорат, санъаткорлик талаб этади. Секретарь унинг форма ва шаклларидан тўғри фойдалана билиши лозим, Лекин баъзи колхоз, совхозлардаги бошланғич партия ташкилотларининг секретарлари бунга юзаки қарайдилар. Оқибатда партия йиғилиши мазмунан саёз, зерикарли ўтади. Бизнинг хўжалигимизда ҳам илгари коммунистлар йиғилиши бир қолипда, фақат расмият учунгина ўтказиладиган бўлиб қолган эди. Юбилей йилида биз ана шундай зарарли иш услубига барҳам бердик.

Эндиликда коммунистлар партия йиғилишларида кўпроқ активлик кўрсатадиган, муҳокама этилаётган масаланинг моҳиятига чуқурроқ ёндошадиган ҳамда ўз фикр-мулоҳазаларини дадил ва ошкор айтадиган бўлиб қолдилар. Масалан, бу йил бригада партия ташкилотларининг ҳисобот докладларини муҳокама қилишда қатнашган ҳар икки коммунистнинг бири сўзга чиқди. Бу ҳол ҳамма жойда коммунистлар масъулиятни ҳис қилиб, партия топшириқларини сидқидилдан бажараётганлигини кўрсатди.

Биргина ҳисобот йиғилишларидагина эмас, кейинги партия йиғилишларида муҳокамага қўйилган масалаларни караб чиқишда ҳам коммунистлар активлик кўрсатишаётир. Гап кўпроқ меҳнаткашларнинг турмуш шароитини янада яхшилашга эътиборни ошириш, оилада коммунистик тарбия масалаларини кучайтириш, коммунистнинг ишлаб чиқаришдаги, жамоат жойларидаги намунаси ҳақида бораётир.

Биз партиянинг қуйи звенолари — бригада, цех партия ташкилотларида ўртага ташланган масалаларни, таклиф-мулоҳазаларни ўрганиб чиқиб, шу асосда комитет аъзолари билан фикрни бир жойга қўямиз. Кўтарилган ҳар бир ташаббус ва таклифлар қунт билан ўрганилиб, таҳлил қилинади. Сўнгра колхоз коммунистларининг умумий йиғилишига масала тайёрлаймиз. Биз навбатдаги партия йиғилишида қуйидаги масалаларни қараб чиқдик:

1. КПСС аъзолигига кандидатлар қабул қилиш;

2. Колхозчилар ўртасида коммунистик тарбияни кучайтириш чоралари. («Билим» жамиятининг аъзоси, коммунист Ж. Жалолов доклади).

3. 11-бригада партия ташкилотининг пахта йсбудгарчилигининг олдини олиш юзасидан ишлаб чиққан тадбирлари, (Бригада партия ташкилотининг секретари Р. Камолов ахбороти).

Йиғилиш кеч соат 9 га тайинланган эди. Белгиланган муддатга 150 коммунистдан 146 киши келди. 4 киши узрли сабабларга кўра партия йиғилишида қатнаша олмади. Кун тартибидаги масалаларни муҳокама қилишда докладчилардан ташқари музокараларда оддий коммунистлар, ишлаб чиқариш илғорлари фаол иштирок этдилар. 12 киши сўзга чиқиб ўз мулоҳазаларини ўртага ташлади. Йиғилишда Назира Мусаева, Курсия Ашурова, Фотима Қобилова, Ҳалима Бозорова, Робия Тўқсонова сингари ҳар бир ишда барчага ўрнак бўлаётган илғор колхозчиларни КПСС аъзолигига кандидатликка қабул қилинди.

Кекса коммунистлар Абдулла Бегмуродов, Раҳматулла Неъматуллаев ўртоқларнинг қишлоқ ёшлари ўртасида коммунистик тарбия масалаларини қўйилишига доир киритган фикрлари катта қизиқиш уйғотди. Ўтган ойлар мобайнида бригада, участка ва маҳаллаларда тарбия мавзуида қатор лекция ва суҳбатлар ўтказилди. Қишлоқ комсомол-ёшлари коммунист оталари, акалари изидан бориб, ўқишда, юриш-туришда, меҳнатда ўрнак кўрсатмоқдалар. Бу йил колхоздаги ўрта мактабни битирган ўғил-қизлардан 187 киши олий ва махсус ўрта ўқув юртларига кириш учун ариза берган эди. Шулардан 62 киши Бухоро, Самарқанд, Тошкент ва Иттифоқимизнинг бошқа шаҳарларидаги ўқув юртларига ўқишга жойлашдилар. Шундай қилиб турли шаҳарлардаги ўқув юртларида таълим олаётган колхозимиз ёшларининг сони минг кишидан ортиб кетди. Ёшларнинг кўпчилиги колхоз стипендиатларидир. Улар олий ўқув юртларини тамомлаб қайтгач, жонажон қишлоқларида ишлайдилар.

Партия йиғилиши кузги-қишки дала ишларини кучайтиришга қаратилган тадбирларни ҳам ишлаб чиқди. Йиғилишда муҳокама қилинган. масалалар юзасидан тегишли қарорлар қабул қилинди.

Коммунистлар йиғилишда хўжалик меҳнаткашларининг юбилей йилида давлатга пахта, пилла, гўшт, сут, қоракўл тери, тухум, жун, сабзавот, мева сотиш юзасидан олган планларини шараф билан бажарганликларини кўтаринки руҳ билан қайд этдилар. Колхоз пахтакорлари давлат тайёрлов пунктларига ўн минг тоннадан зиёд «оқ олтин» топшириб, бу соҳадаги социалистик мажбуриятларини ҳам адо этдилар. Анвар Умаров, Сано Отаев, СССР Олий Советининг депутати Ҳадича Ҳодиева, Исом Муҳиддинов, Убай Файзуллаев ўртоқлар бошлиқ бригада коммунистлари ҳар гектар ердан 32-35 центнердан хирмон кўтардилар. Шу кунларда хўжаликда дала ишлари конвейер усулида олиб бориляпти. Ҳосилдан бўшаган майдонлар кетма-кет сифатли шудгор қилинмоқда.

Партия йиғилиши — партия мактаби. У қанчалик мазмунли, таъсирчан бўлса, коммунистларнинг ишлаб чиқаришдаги авангардлиги таъминланади. Йиғилишда қабул қилинган қарор, албатта бажарилмоғи лозим. Акс ҳолда, унинг аҳамияти тушиб кетади. Биз партия йиғилишларини доимо ишчанлик вазиятида, коммунистларнинг фаол иштирокида ўтказишга интиляпмиз. Коммунистлар ўз йиғинларида меҳнаткашлар манфаатлари йўлида конкрет қарорлар қабул қилади. Йиғилиш қарорларининг ижроси албатта навбатдаги йиғилиш олдидан қараб чиқилади.

Биз бундан буён ҳам партия йиғилишларини юксак савияда ўтказаверамиз, давлат, халқ манфаатларига сидқидилдан хизмат қилиш намунасини, коммунистик мўл-кўлчилик яратишда авангардлик намунасини кўрсатишга ҳаракат қилаверамиз.

ФАКТЛАР... РАҚАМЛАР...

★ Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг кўрсатаётган катта ғамхўрлиги туфайли партиянинг асоси бўлган бошланғич ташкилотларининг сафи тез ўсяпти. Юбилей йилининг ўтган уч квартали мобайнида республикамиз бошланғич партия ташкилотлари ишлаб чиқаришда, меҳнатда, интизомда, хулқ-атворда намуна бўлган 14.246 кишини КПСС аъзолигига кандидатликка қабул қилди. Шу билан республикамиз партия ташкилотлари ҳисобида турган партия аъзолари 347.079 кишига, партия аъзолигига кандидатлар 19.091 кишига етди.

★ Республикамиз партия ташкилотлари илғор ишчиларни КПСС сафига ўтказишга, уларни марксизм-ленинизм ғоялари билан қуроллантиришга алоҳида эътибор беряпти. Ишчиларни партия аъзолигига кандидатликка қабул қилиш шу йилнинг 9 ойида ўтган йилдаги 35,5 процентдан 36,8 процентга кўтарилди.

★ Илғор ёшларни партияга қабул қилишда Тошкент шаҳар Ленин ҳамда Чилонзор район партия ташкилотлари намуна кўрсатдилар. Ленин район партия ташкилотлари шу йилнинг 9 ойи давомида 296 кишини КПСС сафига қабул қилди. Бу ўтган йилгидан 15 процент кўпдир. Чилонзор район партия ташкилотларида бу рақам ўтган йилги 28,4 процент ўрнига 38 процентни ташкил этди.

★ Ўзбекистонда ҳозир (1967 йил 1 октябргача) 11,5 мингта бошланғич партия ташкилоти бор. 1967 йил 1 январга бўлган маълумот бўйича 13 мингдан ортиқ цех партия ташкилоти бор. Улардан 11.674 тасига бошланғич партия ташкилоти ҳуқуқи берилган. 5277 жойда партгруппалар мавжуд.

★ Республика партия ташкилоти илғор хотин-қизларни КПСС сафига қабул қилиш, уларни раҳбар лавозимларга кўтаришга алоҳида аҳамият беряпти. Хотин-қизлардан 2578 киши бошланғич партия ташкилотлари секретарлиги вазифасида ишлаяпти.

★ Қишлоқларда 1029 та колхоз ва 346 та совхоз бошланғич партия ташкилоти бор. Уларнинг кўпчилигига узоқ йиллик партия стажига эга бўлган олий маълумотли кишилар раҳбарлик қилишмоқда.

БУРЧ

А. РАҲМОНОВ,
Ўзбекистон районидаги Ғ. Ғулом номли колхоз чорвачилик фермаси партия ташкилотининг секретари

Колхозчиларни серқаймоқ сут, ёғ, гўшт билан таъминлашни зиммамизга олганмиз. Ана шу вазифани бажаришда партия ташкилотимиз атрофига уюшган саккиз коммунистнинг ҳар бири юксак масъулият билан меҳнат қиляпти. Биз кейинги вақтларда асосий эътиборни фермани ишбилармон, ғайратли кадрлар билан мустаҳкамлаш, мўл озуқа жамғариш ҳамда чорва маҳсулотлари етказишни кўпайтиришга қаратдик.

Ферма ишнинг кўзини биладиган, кўп йиллик тажрибага эга бўлган коммунистлар билан мустаҳкамланди. Коллектив ўртасида сиёсий-тарбиявий ишлар намунали йўлга қўйилди, социалистик мусобақа кенг қулоч ёйдирилди. Буларнинг ҳаммасига коммунистлар бош-қош бўлдилар. Дастлабки натижалар қувончли бўлди. Қора мол ҳамда соғин сигирлар боқиш плани 122 процентга етказилди.

Ёш коммунистлар билан ишлаш, илғорларни партия сафига тортиш, уларнинг сиёсий онгини оширишга алоҳида эътибор бердик. Меҳнатда намуна кўрсатган Хайринисо Пўлатова, Солижон Сафохонов сингари ёшлар КПСС аъзолиги кандидатлигига қабул қилинди.

Солижон Сафохонов эса 120 бош сигирни намунали парвариш қилди. Унинг қаровидаги сигирлар яхши парвариш қилинаётгани, тўйимли озуқалар билан боқилаётгани туфайли кунига улардан 10-15 литрдан серқаймоқ сут соғиб олиняпти.

Фермамизда бўрдоқичилик базаси ташкил этилган. Колхознинг гўшт сотиш планини муддатидан олдин бажаришда бўрдоқичилик базаси ходимларининг ҳиссаси катта бўлди.

Ферма коммунистлари чорвадорлар ўртасида сиёсий-тарбиявий ишнинг таъсирчан формаларини қўллаб, меҳнат маҳсулдорлигини ошириш, таннархини камайтириш учун астойдил кураш олиб боряптилар. Фермада нимаики янгилик бўлса, қандай муваффақиятга эришилса, унда албатта ферма коммунистларининг алоҳида ҳиссаси бўлади. Шунинг учун ҳам ферма коллективи орасида жонкуяр коммунистларнинг обрўси ортиб бормоқда. Ўз навбатида партия аъзолари ҳам ҳар бир ишга бош-қош бўлишдек юксак бурчларини бажаришда барчага ўрнак бўляптилар.

БЕШ ЙИЛЛИК ОДИМЛАРИ

Самарқанддаги «Ингичка» кон бошқармасидаги ўртоқ Георгий Земин бошлиқ «Восточная» участкасининг коллективи шу кеча-кундузда келгуси йил февраль ойи ҳисобига ишламоқда. Юбилей йили топшириғи муддатидан илгари адо этилди. Маъдан қазиб чиқариш икки йиллик плани 104 процент бажарилди.

М. ҚОБУЛОВ,
«Совет Ўзбекистони» штатсиз мухбири.

* * *

Хайробод пахта тозалаш заводи Сурхондарё областидаги илғор корхоналардан ҳисобланади. Пахта тозаловчилар маҳсулот ишлаб чиқаришни тобора жадаллаштирмоқдалар. Кейинги бир ой ичида 207 тонна ўрнига 256 тонна тола тайёрланди, 35 тонна ўрнига 41 тонна момиқ ишлаб чиқарилди. Қутбиддин Дўлаев бошлиқ коммунистик меҳнат бригадаси смена топшириқларини бир ярим ҳисса ортиғи билан адо этмоқда. Тола ажратувчи Р. Нозимов, С. Саъдиев, прессловчи Ж. Раҳматов, Б. Муродов, М. Чориев ўртоқлар йиллик планни адо этиб, келгуси йил ҳисобига ишламоқда.

Р. БОЙНАЗАРОВ.

* * *

Андижон область Янгиқўрғон район маҳаллий саноат комбинатининг ишчилари, инженер-техник ходимлари беш йиллик планини муддатидан илгари бажаришга бел боғлаганлар. Шу борадаги мусобақа қувончли натижалар бермоқда. Комбинат меҳнат аҳли беш йилликнинг иккинчи йили планини муддатидан илгари бажариб қўйди. Бу муваффақиятга Й. Солиев, О. Азизов ўртоқлар бошлиқ бичув-тикув ва ёғоч-металл буюмлар цехларининг коллективлари муносиб ҳисса қўшдилар. Комбинатчилар йил охиригача яна 35 минг сўмлик маҳсулот тайёрлаш мусобақасини кучайтириб юбордилар.

К. РАҲИМОВ.

ИНСОН БАХТИ

ЛАВҲА

Поезд Андижон станциясидан Бекободга йўл олди. Паровознинг осмонга бурқсиб кўтарилган буғлари бир зумда тарқалар, гоҳ-гоҳ берган узун сигнали узоқларга қанот ёзарди. Бу эшелонда Фарҳод ГЭС қурилишига йўл олаётган минглаб азаматлар бор. Вагонларда гурунг авжида. Ҳамманинг фикри-ёди шу кезларда даҳшатли урушнинг қонли майдонида кўксини қалқон қилаётган мардларимизда.

Ҳайдарали ҳам ҳамқишлоқлари суҳбатига қўшилиб, фронтга яқиндагина кетган акасини ёдга олар, юраги эзилар эди.

— Уруш кундан-кун даҳшатли бўлаётир-ку. Кетганлар нима бўлади,— дер эди Ҳайдарали вагонда бирга келаётган дўстларига.

— Ким билади дейсан, ука, — бу, — уруш, лекин уруш қурбонсиз бўлмайди, — деди ўрта ёшли бир киши.

— Акамнинг ўрнига мен борсам деб ариза берган эдим. Лекин бизга фронт билан бирга унинг орқа томони ҳам керак, дейишди. Ҳайдарали ва жуда кўп андижонликлар, фарғоналиклар, наманганликлар Сирдарё бўйига келдилар. Асрлар тарихини сир каби қалбида тутаётган Сирдарё тўлқинланиб оқар эди. Бу ерга халқ бахт чироғини ёққани, Фарҳод ГЭС қургани келган. Ҳайдарали бу ерларни биринчи кўриши, ўспиринлик кезларини мана шу Фарҳод ГЭСнинг тўғон қурилишида ишлаш билан, йигитлик тонг-отарига айлантирди. У бу ерда саккиз ой матонат билан ишлади. Сирдарёни бўғувчилар қаторида тош кўтарди. Ленин комсомоли сафига ўтди.

Йигитнинг жасоратини кўриб, колхоз раиси Акбарали Мирзаев унга қизиқиб қолди:

— Ука, қаердансан?

— Шаҳрихонданман.

— Ҳамқишлоқ эканмиз, — дея бағрини очди.

Фарҳод қурилишида ишлаб туриб ғайратли Ҳайдарали Бекобод МТСида тракторчилар тайёрлаш курсида ўқиди.

Фарҳод қурилишидаги иш уни жуда қизиқтирди, кўп кишилар билан дўстлашди.

Йиллар бир-бирини қувиб ўтиб бораркан, фронт орқасини мустаҳкамлаб халқимиз Ленин чироқларининг равшан ёнмоғи учун куч-қувват бераётган ГЭС қурувчилар ғайрат билан ишлар эдилар.

1944 йилда Акбарали ака:

Сен менга ўғил қатори бўлиб қолдинг. Бу ер ҳам катта меҳнат майдони. Бу ер ҳам жанг. Бу жанг фронт орқасини мустаҳкамлаш жанги. Оилали бўлган киши кўнгли тўлади, бағри бутун бўлади. Куч-қуввати яна мустаҳкамланади. Уйлантириб қўйсам нима дейсан. — деди.

Ҳайдаралини тер босди, бир оз қизарди. У ерга қараган ҳолда.

— Қандай бўларкан, Мамадали акам қайтгандан кейин гўй қилсак яхши бўлмасмиди,— деди.

— Ўғлим кишининг жуфт бўлиши ҳаётий қонундир. Уйлансанг, болаларинг бўлур, ота-онангнинг йўқлиги, Мамадалининг фронтдалиги балки билинмас.

Ҳайдарали колхоз раисининг гапини иккита қилмадию, бир оз муддат сўради.

— Келинни ҳам топиб қўйганман. Колхозимизнинг илғор теримчиларидан бири. Шу ерда Фарҳоди-Ширин бўласизлар,— деб кулиб қўйди Акбарали ака.

Ниҳоят, Фарҳод ГЭСи чироқлари равшан ёнди. Уруш ҳам бизнинг ғалабамиз билан тамом бўлди. Оғир жудоликка кўнган Ҳайдарали 1945 йилнинг 25 октябрида уйланди. У энди бекободлик бўлиб қолди. Бир йил ўтмасданоқ оилада фарзанд туғилди. Унинг номини Дилбар деб атадилар. Ҳайдарали эса Ленин номли колхозда тракторчи бўлиб ишлай бошлади.

Ҳар йили бу ерда зафар хабарлари ўлкамизга таралиб турар эди. Янги-янги одамлар меҳнат майдонида қад кўтардилар.

Колхознинг кўпгина участкаларини айланиб, биз Ҳайдарали билан Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Абдубашор Усмонов ишлаётган ерга келдик. Бу азамат йигит колхоздаги гвардиячилар участкаси деб аталган ернинг қаҳрамонларидир. Улар илгарилари одамлар Бекободнинг ерлари шўрхок, ҳосил кам олинади деган сўзларни бекор қилиб юбордилар. Комплекс механизациялашган бригаданинг командири Абдубашор раис билан жуда ҳазилкаш бўлиб қолган. Чунки меҳнатни қойил қилган кишини эркалатсанг, у билан ҳазиллашсанг жуда арзийди. «Қуш тилини қуш билади», бизнинг Абдубашор билан тилимиз битта деса раис, Абдубашор уёқдан бизку қушмиз, ўзлари го булбул бўлиб кетадилар деб раисга илиқ назар ташлади.

Абдубашор Усмоновнинг звеноси ўтган йили ҳар гектардан 40 центнердан ҳосил олди. Илгарилари 12-13 центнердан ҳосил олинган гектарларда бу йил 40 центнердан ҳосил топширган. Абдубашор Усмоновлар Ҳайдарали Ҳамроқуловларнинг меҳнатдаги ажойиб гвардиячи жангчиларидир.

Колхоз хўжалиги серқирра. Улар ўтган йили 2000 гектар ердан 5548 тонна «оқ олтин» топширган бўлсалар, ипакчилик, чорвачиликда ҳам катта муваффақиятга эришдилар. Чорва плани 110, ипакчилик плани эса 115, сут топшириш 120 процент бажарилди. Бу рақамларда катта колхознинг ҳар қанча сўзласа бўладиган ишлари ўз мазмунини топиб турганини кўрамиз. Биз колхоз партия ташкилотининг секретари Мамасоли Бегматов, бош агроном Комилжон Қўчқоровлар билан сўзлашиб кўрганимизда улар.

— Қўли қадоқ бўлиб, меҳнатнинг оғир-енгилини кўрган, айниқса техниканинг қадрини билган раисимиз ишни ўрнига қўймоқда деган илиқ сўзларни эшитдик.

Колхоз қишлоғига борсангиз, бу азамат колхознинг жамолидан кишиларнинг камолидан мамнун бўласиз. Ҳайдарали бизни даставвал колхознинг саройига олиб кирди. Қатор бўлиб турган 55 терим машинаси, элликлаб тракторлар, сеялкалар, минглаб катта-кичик техника асбоблари кўзингизни қамаштиради.

— Бу ер завод бўлиб кетибди-ку, десак Ҳайдарали кулиб

— Ҳали заводни ҳам шу ерга кўчириб келамиз деб қўйди.

Ленин номли колхозда ҳаёт чироқлари порлаб турибди. Бу ерда ишлар йилдан-йил авжида Ҳайдарали Ҳамроқулов ва унинг пахтакор дўстлари колхознинг обрўси учун ҳамиша фидойи бўлиб ишламоқдалар. Кузда ҳайдалган ерлар қуёш нурида бўрсиллаб турибди. Шуниси қувонарлики, Ленин номли колхозга сув Ҳайдарали Ҳамроқулов ишлаган бош тўғондан келади. Колхоз бу йил 2000 гектар ернинг ҳар гектаридан 25 ўрнига 29 центнердан ҳосил топширди.

Ленин номли колхозда аҳил оилада фаровон ҳаёт кечирмоқдалар. Аъзолар даромаддан мамнун, хонадонларда фаровонлик, тўйларнинг қўшиқлари янграйди, келинларнинг ёр-ёрлари колхоз қишлоғининг файзидир.

Инсон ўз бахтини меҳнатдан топади. Халқ ишига отланиб, ўз бахтини Бекободда топган Ҳайдарали Ҳамроқулов энг яхши фазилатларга эга бўлган кишиларимиздан бири.

Ю. ҲАМДАМОВ.

„Кашфиётчи“

(КИЧИК ФЕЛЬЕТОН)

Уни шу кунларда кўрса ҳар кимнинг ҳам раҳми келиб кетади. Қинғир ишларининг учи очилгандан бери кам гап, қўйдек ювош бўлиб қолганки, асти қўяверасиз. Олдинлар ҳеч кимни назар-писанд қилмас, ҳаттоки ҳамкасблари, қўни-қўшнилари билан ҳам ҳол-аҳвол сўрашиб ўтирмасди, энди эса кимни кўрса икки букилиб салом беради, ялиниб-ёлворади, йиғилишларда ўзига тарафдор бўлиб чиқишини илтимос қилади. Ҳозир унинг ороми бузилган, тунлари ваҳимали тушлар кўриб чиқаётган бўлса ҳам ажаб эмас. Нега шундай дейсизми? Хўп майли, ҳаммасини бир бошдан тушунтириб бера қолай.

Каттакон ишлар қилган бу кичкина қаҳрамонимизнинг исми шарифларини тўлиқ билмоқчи бўлсангиз Моисей Лазаревич Каневский бўлади. Республика миқёсидаги «Промстройматериал» трестининг Мирзачўлдаги транспорт бошқармасига бошчилик қилиб келарди. Унинг «яратувчилик» маҳоратига тан бериб, таҳсин айтсангиз арзийди. Негаки, бу одам масалан айтайлик, тарихчиларимиз темир қачон, қаерда, ким томонидан кашф қилинганлигини аниқлай олмай, бош қотириб туришган бир пайтда тўсатдан темирни қоғоз пулга айлантиришнинг технологик усулини кашф қилиб берди-да. Авваллари ҳам шу Мирзачўл атрофида катта-кичик мана шунақанги кашфиётлар бўлиб турган эди-ю, лекин бунақанги улгуржиси ҳеч бўлмаганди. Кунларнинг бирида бошқармага машиналар учун жуда кўп запас қисмлар келтирилди. Эртасига шофёрлар хурсанд бўлиб ҳузурига киришган эди. Моисей Лазаревич елкасини қисиб:

— Аллақачон тамом бўлган! — деб қўйди.

Запас қисмлар яна келтирилди, яна Моисей Лазаревич елкасини қисиб:

— Айтдим-ку, аллақачон тамом бўлиб кетган! — деб туриб олди.

Шундан кейин запас қисмлар ҳам кетма-кет келтирилаверди, қаҳрамонимиз ҳам кетма-кет елкасини қисаверди. Маълум бўлишича, худди мана шу елка қисишлар давом этаётган бир пайтда запас қисмлар қоғоз пулга айлантирилаётган экан. Яъни 10383 сўмлик запас қисм аллақачон пулланиб кетган экан. Одамлар ўртасида ҳар хил шов-шувлар кўпайиб қолди. Моисей Лазаревич бўлса, бошқармага келтирилган иккита янги «Москвич» маркали машинани «ётса туролмайдиган, турса юролмайдиган» эски «Москвич»ларга енг ичида алмаштириб юборди-да:

— Заводдан ўзи шунақа чиққан экан, — деб оёғини тираб олди. Кишилар «бу қанақаси бўлди энди» деб бош қотириб туришганда Моисей Лазаревич қилинмаган ишларни қилиндига чиқариб, қалбаки ведомостлар тузиб 6250 сўм пулни ҳамёнига солдида:

— Оғайнилар, мен чарчаб кетдим, дам олиб келишим керак! —деб бола-чақаси, қариндош-уруғларигача ҳамма-ҳаммасигача йиғиштириб курортга йўл олди.

Бу орада қаҳрамонимизнинг катта-кичик «кашфиёт»лари район халқ контроли комитети ва ОБХСС ходимларига маълум бўлиб қолди. Улар Моисей Лазаревичнинг анкетасини тўлдиришаётиб, бошқа бир фактга ҳам дуч келиб қолишди. Маълум бўлишича, қаҳрамонимиз 1955 йили Черновци шаҳар суди томонидан 5 йилга, 1962 йили Павлодар область суди томонидан 2 йилга қамоқ жазосига ҳукм этилган экан, давлат мулкига кўз олайтиргани учун шундай жазолар олган экан. Унинг ана шундай саргузаштлари катта-ю-кичикка маълум экан-у, аммо негадир «Промстройматериал» трестининг Тошкент шаҳрида ўтирган раҳбарларига маълум эмас экан. Бўлмаса, 15 йилдан буён давлат мулкини талон-торож қилишдан бошқани билмаган, сўнгги иш жойида давлатнинг 17536 сўм пулини чўнтакка урган, бутун бошлиқ бир ташкилотни олғов-долғов қилиб, таълим-тарбия ишларини издан чиқариб ташлаган Моисей Лазаревични биров билиб, биров билмай ишдан олиб қўя қолишармиди.

Мана шунисига районимиз меҳнаткашлари ҳайрон бўлиб турishибди.

Д. ЎРИНБОСАРОВ,
Сирдарё области.

Тошкент асбобсозлик заводи коллективида беш йиллик планини муддатидан илгари бажариш учун кураш мусобақаси авж олиб кетди. Ҳар бир ишчи оширилган мажбуриятлар олиб, смена давомида анчагина миқдорда планга қўшимча маҳсулот тайёрлашга муваффақ бўляпти. Суратда: корхонанинг илғор ишчиларидан М. Меметова (чапдан), А. Абадлаева ва мастер С. Алихўжаев ўртоқлар.

А. Тўраев фотоси.

ХУШХАБАРЛАР

● Бу йил Қорақалпоғистон қурилиш материаллари комбинатида тайёрланган қамиш плиталар чўпонлар учун 4 мингта уй қуришга етади.

Ҳозирги вақтда Қизилқум яйловларида енгил панеллардан йиғма уйларгина эмас, шу билан бирга отарлар билан бирга кўчириб юриладиган чорвачилик бинолари ҳам қурилмоқда. Бу панелларнинг ҳар квадрат метри 90 тийин туради.

Бу йил комбинат тайёрлайдиган 2850 тонна қамиш келаси йили чўпонларга 190 минг квадрат метр, бу йилдагидан 60 минг квадрат метр кўп плита тайёрлаб беришга етади.

● Амударёда қурилаётган Тахиатош гидроузели тўғони котлованини қазиб тамомланди. Гидромеханизаторлар қисқа вақт ичида икки миллион кубометр тупроқ қазиб чиқардилар.

Котловандаги сизот сувларни чиқариб олишга ва ярим километрли тўғонни қуришга киришилди. Бу тўғонга ярим миллион кубометр яхлит ва йиғма темир-бетон, неча ўн минг тонналаб металл конструкциялари ётқизилади.

● Андижондаги электр аппаратлари заводи пахта заводларидаги ишлаб чиқариш процессларини автоматлаштириш учун бошқариш шкафларини етказиб бериш йиллик планини муддатидан илгари бажарди. Корхона коллективи мамлакатимиздаги электр станцияларида қўлланилаётган бошқариш щитларини ишлаб чиқаришни муваффақиятли суратда ўзлаштирди. Бу механизмлар мустаҳкам бўлиб, бузилиб қолган тақдирда таблога сигнал беради.

Деҳқон бўлсанг шудгор қил!

Республика областларида кузги шудгорлашнинг бориши тўғрисида 1967 йил 24 ноябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

ОБЛАСТЛАР	(Планга нисбатан процент ҳисобида).
Тошкент	43,5
Хоразм	23,6
Сирдарё	19,4
Фарғона	19,2
Самарқанд	15,8
Бухоро	14,8
ҚҚ АССР	13,2
Андижон	12,0
Қашқадарё	8,2
Сурхондарё	7,4
Республика бўйича:	18,2

ХИЛЬБЕРТО ВИЕЙРА: Биз Ўзбекистонда Ленин идеялари амалга оширилганлигини кўрдик

Тошкент, Самарқанд, Бухоро ва яна Тошкент — Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 50 йиллиги байрамида қатнашиш учун Совет Иттифоқига келган Латин Америкасидаги бир қанча мамлакатлар коммунистик ва ишчи партияларининг таниқли арбобларидан иборат бир группа ана шу маршрут билан Ўзбекистон бўйлаб саёҳат қилди. Шу саёҳат вақтида меҳмонлар саноат корхоналарининг ишчилари ва инженер-техник ходимлари, пахтакорлар, олимлар, студентлар, партия ва совет ходимлари билан учрашдилар.

Меҳмонлардан бири — Колумбия Компартияси Марказий Комитетининг бош секретари Хильберто Виейра Ўзбекистон бўйлаб қилинган саёҳатнинг охирида Ўзбекистон телеграф агентлигининг мухбири билан суҳбатлашиб, қуйидагиларни айтди:

Ўзбекистон бизда катта таассурот қолдирди. Биз капитализмни четлаб феодализмдан социализмга ўтиш тўғрисида Ленин айтган фикр бу ерда амалга оширилаётганлигини кўрдик. Республиканинг турли районлари ва шаҳарларига бордик. Ўзбекистон халқи ўз тараққиётида жуда олдинда турганлигига ишонч ҳосил қилдик.

Ҳозир Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик давлатлар бошқа мамлакатларни, жумладан Африка мамлакатларининг нокапиталистик йўлда ривожланишига ёрдам кўрсатмоқдалар. Эҳтимолки эртага улар ҳам Латин Америкаси мамлакатларининг мана шундай тараққиёти йўлига тушиб олишларига ёрдам беришлари мумкин бўлиб қолади.

Ўзбекистонда маданий революция қандай ўтказилганлиги бизни ҳайратда қолдирди. Бу ерда 1917 йилда ўқиш ва ёзишни билганлар атиги 2 процент бўлганлиги ҳаммага маълум. Мана энди республика жуда қисқа муддат ичида саводсизликни тугатди, ўзининг бутун маданиятини юксак даражага кўтарди, илмий-техникавий кадрлар тайёрлаш ишларини кенг миқёсда ва жуда юксак даражада олиб бормоқда. Бу ишнинг диққатга сазовор бўлган яна бир жойи шуки, республика тараққиёт йўлидан бориб, ўзининг ўтмишдаги маданий меросини сақлаб қолмоқда. Ўзбекистон ҳукумати ва халқи тарихий ёдгорликларни муҳофаза қилишга катта аҳамият бераётганлигига ишонч ҳосил қилдик.

Социалистик системанинг энг катта муваффақиятларидан бири шуки, у миллий масалани тўғри ҳал қилиб берди. Илгари халқлар турмаси деб аталиб келган чор Россияси эндиликда ҳақиқатан ҳам қардош халқлар оиласи бўлиб қолди. Ўзбекистонда юздан кўпроқ миллат меҳнаткашлари яшаб турганлигини ва меҳнат қилаётганлигини кўрганингда миллатларни бир-бирига яқинлаштиришга муваффақ бўлган Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг донишмандлигига беихтиёр қойил қоласан, киши. Совет Иттифоқида миллий проблеманинг ҳал қилинганлиги жаҳондаги ҳамма халқлар учун ўрнак бўла олади.

Зилзиладан зарар кўрган Тошкентни қайта тиклаш ишлари менинг диққат-эътиборимни жалб қилди. Уй-жойлар қуриш борасида бу ерда қўлга киритилган натижалар бизни ҳайратда қолдирди. Тошкентдаги қурилиш суръатлари бутун дунёда ва ҳаттоки Совет Иттифоқининг ўзида ҳам мисли бўлмаган суръатлардир. Тошкентни барча Совет республикаларининг вакиллари қураётганлигини кўрдик. Бу ҳам Совет Иттифоқи халқларининг қардошларча дўстлигини кўрсатиб турган тўлқинлантирувчи далилдир.

Хильберто Виейра, мамлакатимнинг кенг жамоатчилиги Колумбия билан Совет Иттифоқи ўртасида нормал дипломатик муносабатлар ўрнатилишига умид қилади, деди.

Латин Америкасидан келган меҳмонлар 24 ноябрда Москвага жўнаб кетишди. Уларни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари Р. Н. Нишонов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг бўлим мудири Р. К. Шонеъматов ва бошқа партия ходимлари Тошкент аэродромида кузатиб қўйишди.

ЭРТАКНИНГ ҚАЙТА ТУҒИЛИШИ

БИРИНЧИ ЎЗБЕК БОЛАЛАР ОПЕРАСИ «ЁРИЛТОШ» ҲАҚИДА

Совет ҳокимиятининг ярим асрлик юбилейи арафасида самарқандлик ёш томошабинларга ажойиб совға ҳадя этилди. Самарқанд Давлат опера ва балет театри ижодий коллективи республикада биринчи бўлиб ўз саҳнасида болалар учун янги опера спектаклини саҳналаштирди. Собир Бобоев яратган «Ёрилтош» операси биринчи миллий болалар операси ҳисобланиб, у ўзбек опера санъати тараққиётига, умуман, республика музика санъати ривожига янги, улкан ҳисса бўлиб қўшилди.

«Ёрилтош» — Ўрта Осиё халқлари орасида кенг тарқалган, инсонпарварлик ғояларини тараннум этувчи ажойиб эртак, халқимиз ижод этиб, оғиздан-оғизга кўчиб келаётган дурдонадир. Бу эртакни эшитмаган, ўқимаган бола топилмаса керак.

1939 йили драматург Шукур Саъдулла шу эртак воқеаси асосида музикали драма ёзган. Асар Республика ёш томошабинлар театри саҳнасида, шунингдек Самарқанд, Бухоро театрларида саҳналаштирилган эди.

Мана, орадан салкам ўттиз йил вақт ўтди. Композитор Собир Бобоев ва драматург Шукур Саъдулла шу мавзуга яна мурожаат қилишди. Абадий илҳомбахш, ҳаётбахш бу эртак мавзуи ижодкорларга янги илҳом, янги ғайрат бахш этди. «Ёрилтош» операси тўрт йилдан ортиқ муддат ичида яратилди.

Либретто автори Шукур Саъдулла аввалги музикали драма вариантидан анча четлашиб, операга хос нуқтаи-назардан масалани ҳал этган бўлса ҳам, умуман халқ эртаги мазмунини сақлаб қолган. Халқ донишмандлигига хос соддалик ва ақллилик, зукколик ва ишбилармонлик хислатлари операда ўз аксини топа олган.

Опера сюжети қуйидагича: Тоғ орти водийсида, чашмалар қайнаб, булбуллар сайраб, гуллар барқ уриб очилиб ётган манзилда икки опа-сингил — Гулнора ва Оймома яшар экан. Кунлардан бир кун уларнинг меҳрибон оналари вафот этади. Оталари уйланиб, қизларига ўгай она «олиб беради». Кунлар ўтиб, қизлар улғая борадилар. Ўгай она уларни қарғар, оғир ишларни қилишга ундар, қийнарди. У гўзал Гулнорани ўзининг ношуд, лаванг ўғлига турмушга бермоқчи бўлади. Гулнора ўгай акасига хотин бўлишни истамай, тўй куни тоққа қочиб кетади. Уни қувлашади. Қўлга тушишдан қўрққан Гулнора улкан харсанг тошга ёлборади: — Ёрил, ёрил тош! Тош ёрилиб, қизни яширади. Ўгай она ва ака уни ушлай олмайдилар...

Хуллас, воқеа шу зайлда давом қилиб, жуда қизиқарли, таъсирли ривожланиб боради.

Асарга асос қилиб олинган конфликт линиялари, яхшилик ва бахиллик тўқнашувлари, асл мақсад ҳаётий, реал, ёрқин чиққан.

Авторлар кўп йиллик изланиш, ижодий ҳамкорлик туфайли катта муваффақият қозонишди. Операга ёзилган музикалар инсонпарварлик ғояларини мадҳ этиш, ҳақиқатни ноҳақлик устидан ғолиблиги, яхшилик ва ёмонлик орасидаги тафовут каби ғояларни очиб беришда катта роль ўйнаган.

Композитор ва драматург «Ёрилтош» операсига қалам уришар экан, аввало болаларни музика санъатининг мураккаб формаси — операга бўлган муҳаббатини уйғотиш, шу асосда уларнинг эстетик кайфиятини тарбиялашни асосий мақсад қилиб қўйишади. Маълумки, опера музика жанрлари ичида энг мураккаб жанрдир. Бу жанрда яратилган асар ёшларга, болаларга етиб бориши анча қийин. Композитор шуни ҳисобга олиб, либреттога музика басталар экан, болалар руҳидан келиб чиқиб асарга ёндошган. Либретто композицияси, воқеалар характери музика тилига равон, аниқ, содда қилиб кўчирилган. Операдаги айрим сўзлар, куйлар, қўшиқлар ўзбек халқ куй, қўшиқларига ўхшаб кетади, ёки улардан ўрни билан фойдаланилади. Масалан, «Рамазон айтиб келдим», «Узун-узун арғамчи» кабилар.

Операда кўплаб дилбар ариялар, хорлар борки, улар бир бутунликда асар ғоясини очишга ёрдам беради. Гулноранинг ажойиб «Ёрил, ёрил тош» арияси машҳур халқ қўшиғи «Ёрилтош» интонацияси асосига қурилган бўлиб, унда шафқат ва ҳаққонийлик, инсонийлик ва меҳр мотивлари мужассамлаштирилган.

Собир Бобоев операдаги қаҳрамонларнинг ички дунёсини, орзу-армон ва қайғу-аламларини, қувонч ва ҳаяжонларини, кураш ва интилишларини чуқур ҳис этиб, ана шу кайфият-руҳиятни музикага кўчира олган.

Ҳар бир музикали саҳна асарида музикага сингдирилган бутун мазмунни томошабинга тўла етказишда дирижёрнинг вазифаси каттадир. Самарқанд опера ва балет театрининг бош дирижёри Ғани Тўлаганов Собир Бобоев операсига дирижёрлик қиларкан, у ҳам ўз навбатида кўп меҳнат қилди. Аввало у операнинг тингловчиларга аниқ етиб бориши учун оркестрдан нима талаб қилинса, ҳаммасини ўрнига қўйди, оркестр билан саҳна ижрочиларининг бир бутун ҳаракатини ташкил эта олди. Натижада опера лирик, ҳаяжонли, таъсирчан чиқди.

Опера театрида режиссёр асарнинг ғояси ва музикавий мазмунини уйғунлаштирувчи шахс ҳисобланади. У дирижёр сингари композитор тайёрлаб берган музикавий партитура билан иш кўриб қолмай, балки асар воқеаси, қаҳрамонлар кайфияти, характерига мос келувчи, уни тўла талқин этишда кўмаклашувчи ёрдамчи материаллар, адабиётлар, тарихий ва ҳаётий фактлар қидиради.

«Ёрилтош» опера спектаклини Ўзбекистон ССР халқ артисти Аброр Жўраев постановка қилган. У эртак материалларини синчиклаб ўрганиб, операнинг драматик ва музикавий қисмларини режиссёрлик нуқтаи-назаридан кўриб чиққан, натижада ягона бир мақсадга бўйсундирилган, ажойиб асар бунёдга келишида катта хизмат қилган.

Опера томошабинларга мақбул бўлиши учун рассом Муборак Йўлдошев ҳам сидқидилдан ишлаган. У эртаклар дунёсига хос тасвирий бўёқлар, расмлар топиб, ёрқин декорациялар тайёрлаган. «Ёрилтош» эртаги воқеасини саҳнада яққол ифода этилиши учун ажойиб тасвирий воситалар топган. «Шоҳ саройи», «Ой шуъласи тушиб турган тоғ дараси», «Сув ости дунёси» саҳналари айниқса таъсирли.

«Ёрилтош» операсига талантли ижрочилар жалб этилган. Бу ўринда яна ўша дирижёр ва режиссёрнинг яхши хизматларини таъкидлаб ўтиш керак. Театр солисткаси Флора Ҳакимова асардаги бош қаҳрамон Гулнора ролини муваффақият билан бажарган. У образ руҳига бутунлай сингиб кетиб ўйнайди. Флора Ҳакимова нозик, тиниқ овози билан вокаль партияларни ёқимли, лирик, таъсирли ижро этади. У яхши қўшиқчи бўлибгина қолмай, дидли, изланувчан актриса ҳамдир. Гулноранинг дилбар ариялари, жумладан, «Ёрил, ёрил тош», «Сув ости салтанати», «Гўзал гилам» каби ариялари ҳамда Гулноранинг отаси билан айтадиган дуэти узоқ вақт томошабин ёдида сақланиб қолади.

Театр солисткаси Иванникова Оймома образини яратган. Оймома — Иванникова — софлик, диловарлик, меҳр-садоқат рамзи сифатида саҳнада намоён бўлади. Оймома ариялари мазкур истеъдодли солистка талқинида ширали, эмоциональ-таъсирлидир. Шу билан бирга истак шуки, Иванникова ўзбек тилини мукаммал эгаллаш устида иш олиб борса, нутқ маданиятини янада қунт билан ўрганиб, ижро жараёнида уни тобора созлаб борса яхши бўларди.

Спектаклда бошқа артистлар ижро этган роллар ҳам муваффақиятли чиққан. Артистлар И. Мамараҳимов—Гулноранинг отаси, Б. Нуриддинов — шоҳ, Э. Кайбуллаева — Гулноранинг онаси образларини айниқса ёрқин ва жозибали яратишган. Солистлар Т. Тоштемиров (ўгай ака), В. Шашкова (Бекойим), республикада хизмат кўрсатган артистка Ойша Мавлонова (ўгай она)лар ижро этган партиялар ҳам диққатга сазовор. Лекин шуни ҳам айтиб ўтиш лозимки, Ойша Мавлонованинг актерлик маҳорати таҳсинга сазовор бўлган ҳолда, унинг вокаль — овоз тони, оҳанги музикага мос тушмайди. Бу маълум даражада спектакль йўналишига таъсир қилади. Шу ўринда, умуман операнинг айрим камчиликлари ҳақида бир-икки оғиз сўз айтиб ўтиш лозим. Аввало, опера бир оз чўзилгандек туюлади, сўнгра айрим саҳналар, жумладан Гулноранинг ҳовузга ташланиши. Оймоманинг сеҳрли сувни ичиб жайронга айланиши каби картиналар томошабинни қониқтирмайди. Жайроннинг айрим ҳатти-ҳаракати ноўрин, унинг ниқоб ва либосини қайта ишлаш кераккa ўхшайди. Декорацияларда ҳам эртак руҳи янада ёрқинроқ, ишонарлироқ кўринса яхши бўларди. Шунингдек, саҳнанинг нур билан ёритилиши, грим ва либослар ҳам ҳали бир-бирига унча ковушмагандек туюлади. Айниқса, сеҳрли тошнинг очилиш, ёпилиш онлари янада бўрттиришни талаб этади. Саҳнада эртак воқеалари жонланаётганлиги ҳар дақиқада сезилиб туриши керакда, ахир.

Операнинг оммавий рақс ва хор номерлари жуда ранг-баранг, ўринли танланган. Унда балетмейстер Т. Дўсметов, хормейстер Б. Комилов, концертмейстер Е. Ракуцларнинг хизматлари каттадир.

Умуман, опера авторлари ўзбек халқининг ажойиб эртакларидан бири «Ёрилтош»ни саҳнага олиб чиқиб, катта иш қилганлар. Асарни Самарқанд опера ва балет театри ижодий коллективи саҳнага муваффақиятли қўйганлиги яна яхши бўлган. Шу кунга қадар республикада болаларга бағишланган опера асари йўқ эди. Бу соҳага ҳам муборак қадам қўйилди.

Композитор Собир Бобоев, операнинг бош қаҳрамони Гулнора образини яратган солистка Флора Ҳакимовалар Ўзбекистон ленинчи комсомоли мукофотига сазовор бўлишгани фикримизнинг ёрқин далилидир. Биз авторларга ва театр ижодий коллективига янги ижодий зафарлар тилаймиз. Ишонамизки, бу ташаббусга республикамизнинг бошқа театрлари ҳам қўшиладилар.

Б. НАСРИДДИНОВ.

«Ёрилтош» спектаклидан бир кўриниш.

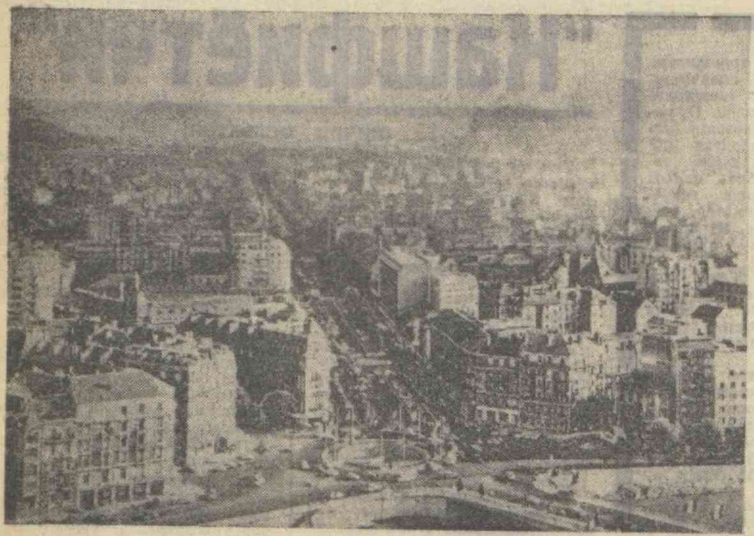

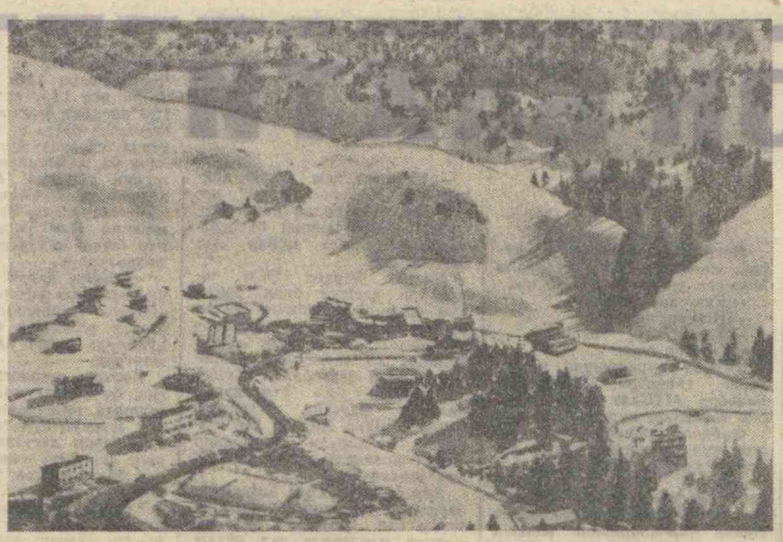

1968 йил февраль ойида Гренобльда X қишки Олимпиада ўйинлари ўтказилади. Шаҳар француз альпларининг гўзал манзараси ёнбағрида жойлашган. Чапдаги суратда Гренобль ва унинг теварак-атрофи. Ўнгдаги суратда эса чанғичилар мусобақаси ўтказиладиган Шамрусс спорт маркази тасвирланган.

(ТАСС фотохроникаси).

ХАБАРЛАР, ВОҚЕАЛАР, ЯНГИЛИКЛАР

Турли мамлакатларда

ХАВФСИЗЛИК КЕНГАШИДА

НЬЮ-ЙОРК, 23 ноябрь. (ТАСС). Кеча Хавфсизлик Кенгаши арабларнинг оккупация қилинган территорияларидан Исроил ўз қўшинларини олиб чиқиб кетишни қаттиқ туриб рад этаётганлиги оқибатида Яқин Шарқда вужудга келган хавфли вазиятни яна муҳокама қила бошлади.

Хавфсизлик Кенгаши мажлиси олдидан кенгаш аъзолари маслаҳатлашиб олиб, фақат Англия резолюция лойиҳасинигина овозга қўйишга келишилди.

Шундан кейин Хавфсизлик Кенгаши Англия тақдим этган резолюцияни бир овоздан маъқуллади. Резолюция жумладан, «Исроил қуролли кучларини яқинда бўлиб ўтган можаро вақтида босиб олинган территориялардан олиб чиқиб кетишни, ҳар қандай даъволардан воз кечишни ёки уруш ҳолатини тугатишни, бу райондаги ҳар бир давлатнинг суверенитети, территориал бутунлиги ва сиёсий мустақиллигини ҳурмат қилиш ва тан олишни, шунингдек уларнинг ҳамма томонидан танилган хавф-хатарсиз чегараларда тинч яшаш ҳуқуқини ҳурмат ва эътироф қилишни» кўзда тутади. Резолюция мазкур райондаги халқаро сув йўлларида кемаларнинг эркин қатновини таъминлаш ва қочоқлар проблемасини ҳаққоний ҳал этишга эришишни ҳам кўзда тутади.

Резолюцияда «тинч йўл билан мақбул бартараф этилишига эришишга ёрдам бериш» мақсадларида манфаатдор давлатлар билан «алоқа боғлаш ва уни сақлаш» учун Яқин Шарқда махсус вакилингизни тайинланг, деб БМТ бош секретарига мурожаат қилинади.

Резолюция овозга қўйилгандан сўнг сўзга чиққан Совет Иттифоқи вакили В. В. Кузнецов резолюцияда оккупация қилинган территориялардан Исроил қўшинларининг олиб чиқиб кетилишининг талаб қилиниши Яқин Шарқда одилона ва мустаҳкам тинчлик ўрнатишнинг биринчи зарурий принципидир, деди. Бу ерда гап, Исроил қўшинлари 1967 йил 5 июнда ҳужум қилиши натижасида араб давлатларининг ҳамма босиб олинган территорияларидан бу қўшинларни чиқариб олиб кетиш тўғрисида бораётир. Резолюциянинг моддалари, деди В. В. Кузнецов, Исроил қўшинлари уруш натижасида босиб олган араб территорияларининг қайси бир қисмида бўлмасин у ерда тура олмасликларини билдиради.

Энг муҳим вазифа, деди совет вакили, қабул қилинган қарорнинг сўзсиз бажарилишини ва даставвал агрессия натижасида Исроил қўшинлари оккупация қилиб олган барча территориялардан уларнинг олиб чиқиб кетилишини таъминлашдан иборатдир. Хавфсизлик Кенгашининг мазкур қарорига овоз берган барча давлатларнинг ҳамкорлигида Яқин Шарқда тинчлик манфаатларини, шу районда жойлашган барча давлатларнинг манфаатларини кўзлаб, бу вазифа энг қисқа муддатда бажарилиши мумкин.

ЦЕЙЛОНДА ДЕВАЛЬВАЦИЯ

КОЛОМБО, 22 ноябрь. (ТАСС). Цейлон бугун ўз рупиясини 20 процент девальвация қилди. Мамлакат молия министрлигининг маълумотида ана шу ҳақда хабар қилинади.

ФАШИЗМ ВОРИСЛАРИНИНГ НАЙРАНГЛАРИНИ ФОШ ЭТАМИЗ

БОНН—ТЕЛЬ-АВИВ

Яқинда Берлинда бўлиб ўтган ГДР ташқи ишлар министрлигининг халқаро матбуот конференциясида чет эл журналистлари ГФР ҳукуматининг ядро қуролини тарқатмаслик ҳақидаги битимни бузишга, жуда бўлмаганда ана шу масалани муҳокама қилишни чўзишга қаратилган хатти-ҳаракатларини очиб ташловчи ҳужжатлар билан танишдилар. Матбуот конференциясида сўзга чиққан ГДР ташқи ишлар министрининг ўринбосари Вольфганг Кизеветтер, кейинги пайтларда Бонн билан Тель-Авив ўртасида зўр бериб атом ўқи ташкил этилаётганини таъкидлаб ўтди.

Август ойининг бошларидаёқ Исроил ҳукумати ядро қуроли яратиш устида иш олиб бораётганлиги америка манбаларидан маълум бўлган эди. «Водород бомбасининг отаси» — Америка физиги д-р Эдвард Теллер Сан-Францискода сўзлаган нутқларидан бирида, Исроилнинг ядро қуролини яратиш устида иш олиб бораётганига аминман, деб таъкидлаб ўтган эди. У қўшимча қилиб, бу ҳақдаги маълумотни бундан икки йил олдин Исроилга борганида олганлигини айтиб ўтади. Яқингинада эса Американинг обрўли журналларидан «Нью-суик», Тель-Авив ҳукумати ўз физик олимларидан шошилинч равишда атом бомбасини яратишни талаб қилди, деб хабар берди.

Мана, ниҳоят сўнгги маълумот. Ғарбий Германиянинг ДПА агентлиги қуйидаги телеграммани тарқатди: «Исроил илмий тадқиқот институтининг бош директори Амос Жалит, атом бомбасини ишлаб чиқариш учун зарур бўлган ҳамма ҳужжатлар унинг сейфида турганлигини айтди. «Худди ўша кунларда Моше Даян эса: «Биз босиб олган ерларимизни бутун кучимиз билан ҳимоя қиламиз ва вайрон этувчи қуролларнинг ҳар қандай туридан фойдаланишдан ҳам қайтмаймиз», деди.

Деярли ҳар куни араб мамлакатларига қарши ҳарбий иғвогарликлар уюштираётган Исроил агрессорлари қўлига атом бомбасининг тушиши қанчалик хавфли вазият туғдиришини ҳар бир ақли расо киши яхши тушунади. Балки жаноб Жалит қуруқдан-қуруқ мақтанаётгандир?

Бонн билан Тель-Авив ўртасида атом ўқи борлиги ҳақидаги миш-мишлар дастлаб матбуот саҳифаларида 1966 йилнинг май ойида чиқа бошлаган эди. Ўша пайтда ГФРнинг собиқ канцлери марҳум Аденауэр Исроилга борган эди. У Исроил бош министри Эшкол ҳамда йирик саноатчилар билан ғоят маҳфий равишда музокаралар олиб борган эди. Уз учрашувига якун ясаб, Аденауэр: «Биз саноатчилар ва ҳокимият вакиллари билан ҳамма масалалар бўйича келишиб олдик», деган эди.

Шовқин-сурон кўтарувчи ғарб газеталари эса масалани янада равшанроқ кўрсатиб берган эдилар. Аденауэр Исроилга «умумий» атом бомбаси яратиш ҳақида Исроилнинг ҳукмдор доиралари билан келишиб олиш учун борган эди. Кейинчалик маълум бўлишича, ўша пайтда Тель-Авивда Исроилга Негев саҳросида атом реактори қуриш учун кредит бериш ҳақида бир қарорга келиб олинган экан.

«Нойес Дойчланд» (ГДР) газетаси шу муносабат билан қуйидагича ёзган эди: «Фақат Европа ва Яқин Шарқда эмас, балки ер шарининг ҳамма ерида тинчликка хавф туғдираётган Бонн билан Тель-Авив ўртасидаги атом ўқи энди реал ҳақиқатга айланди. Ҳатто Ғарбий Германия олимлари ҳам, Негев саҳросидаги реактор бир қанча атом бомбаси яратиш учун етадиган тоза плутоний ишлаб чиқариш кучига эга эканлигини тан олмоқдалар».

«Атом ҳамкорлиги» учун Аденауэр томонидан ўша пайтда берилган 40 миллион марка хамир учидан патир эди, холос. ДПА агентлиги берган маълумотга кўра, яқинда яна навбатдаги 160 миллион марка взнос ҳам берилган. Бу шартнома Боннда Исроил элчиси Бен-Натан билан ГФР ташқи ишлар министрлиги статс-секретари Лар томонидан имзоланди. Бу маблағлар «илмий мақсадлар учун» кўзда тутилган, деб эълон қилиняпти. «Илмий мақсадлар учун» деб номланаётган бу иғвогарликни фош этишга қуйидаги далилларнинг ўзи ҳам етарли бўлса керак. Ҳозир Реховотдаги Исроилнинг Вейцман атом институтида ГФРнинг 450 дан ортиқ мутахассиси ишламоқда.

Ғарбий Германияда чиқадиган «Хандельсблатт» газетаси шу муносабат билан қуйидагича ёзади: «Бизнинг мутахассислар ёрдами билан Негев саҳросида қурилган реактор ҳозир йилига 8 килограммга яқин ядро ёқилғиси беради. Бу — Исроил ҳар 6 ойда битта атом бомбаси ишлаб чиқара олади, деган сўз».

Яна шу газетанинг таъкидлашича, рейнрур монополистлари Исроил атом саноатига ярим миллиард долларга яқин маблағ сарфлаш ниятидалар. Янги уруш ўчоғини ёқиш ҳақида гап кетганда Боннда ҳеч нарсани аямайдилар. «Хандельсблатт» газетасининг маълумотига қараганда, «Дегусса» атом фирмаси билан яқин алоқа боғлаган ГФРнинг энг йирик концерни «Сименс-АГ»нинг Исроилга кўп миқдорда капитал маблағ ажратганлигининг ўзи ҳам бежиз эмас.

Тель-Авивдаги генераллар ва уларнинг Бонндаги хамтовоқлари жуда хавфли ўт билан ўйнашяптилар. Бу хавф биринчи галда ўзларининг бошига тушади...

А. ГУРКОВ, В. УКРАИНЦЕВ.
(АПН).

СИНФИЙ ЖАНГЛАР

● ҒАРБИЙ ГЕРМАНИЯ

БОНН. Германия Федератив Республикасида синфий жанглар тобора кескин тус олмоқда. Ҳозирги вақтда коммунал сектор ишчи ва хизматчиларидан 1,6 миллион киши ва Гессен ўлкаси металлистларидан 230 минг киши стачкага тайёргарлик кўрмоқда.

Корхона эгалари металлистларнинг иш ҳақини оширишдан бош тортганлиги сабабли Ғарбий Германия металлистлари касаба союзи 27 ноябрда Гессен ўлкасидаги 495 металлургия ва металл ишлаш корхонасида забастовка бошлаб юбориш тўғрисида қарор қабул қилди. Ана шу ўлкадаги металлистларнинг асосий кўпчилиги забастовка ўтказишни ёқлаб фикр билдирди.

● АНГЛИЯ

ЛОНДОН. Кончилар миллий касаба союзи Жанубий Уэльс бўлимининг раҳбарлари ҳукуматнинг кўмир саноатидаги бир қанча шахта ва корхоналарни ёпиб қўйиш планига қарши норозилик билдириш юзасидан шахтерларни умуммиллий забастовка ўтказиш учун даъват этишга қарор қилдилар.

Шотландия пойтахти Эдинбург автобус парки ходимларидан 3 минг киши 5 кунлик забастовкадан кейин ғалабага эришди. Корхона эгалари уларнинг иш ҳақини анча оширишга ва меҳнат шароитини яхшилаш тўғрисида музокаралар олиб бориш учун ваъда беришга мажбур бўлдилар.

● ЖАНУБИЙ КОРЕЯ

ПХЕНЬЯН. Жанубий Кореядаги Инчхон порти докерларидан 1400 дан кўпроқ киши, деб хабар берди Сеул радиоси, ноябрь ойининг охирида забастовка эълон қилиш тўғрисида қарор қабул қилди. Бу докерлар иш ҳақининг оширилиши учун кураш олиб бормоқдалар.

Докерларнинг кўпчилиги корхона эгалари иш ҳақини ошириш тўғрисида уларнинг ҳаққоний талабини қондиришдан қатъий бош тортганликларига жавобан забастовка ўтказишни ёқлаб фикр билдирди.

(ТАСС).

ЧЕТ ЭЛЛИКЛАР ЎЗБЕКИСТОН ТЎҒРИСИДА

СИНГАПУРЛИКЛАР МАМНУН

Шу йил 15 ноябрдан 17 ноябргача Сингапурнинг ип газлама сотиб олувчи ва уни улгуржи сотувчи фирмалари — «Сурджит Сингх» ва «Ранджит Сингх» вакиллари Амир Сингх ва Ман Сингх жаноблари Тошкентда меҳмон бўлдилар. Улар СССР Ташқи савдо министрлигининг таклифига биноан Совет Иттифоқига келган эдилар.

Сингапурлик савдогарлар Тошкентда бўлганларида тўқимачилик комбинатини бориб кўрдилар, Ўзбекистоннинг бу йирик корхонаси раҳбарлари билан музокаралар олиб бордилар, шаҳарнинг диққатга сазовор жойларини томоша қилдилар ва пойтахт қурилишларида бўлдилар.

Сингапурдан келган меҳмонлар Москвага жўнаб кетиш олдидан Ўзбекистон пойтахтидан олган таассуротлари ҳақида ҳикоя қилиб бердилар.

— Биз Сингапурдан Совет Иттифоқига совет савдо ташкилотлари билан амалий алоқаларни кенгайтириш ниятида келдик, — деб сўз бошлади Амир Сингх. — Биз 10 йилдан бери сизлардан ип газламалар сотиб олаётирмиз. Бизнинг фирмамиз Сингапур ва Малайзияда сизнинг мамлакатингиздан ана шундай молларни сотиб ола бошлаган биринчи фирмадир.

Ҳар йили Совет Иттифоқидан бир неча миллион ярдга яқин газлама сотиб олмоқдамиз. Мен ва менинг дўстим Ман Сингх сизнинг давлатингиз билан амалий алоқа боғлаганимиздан жуда хурсандмиз. Бу алоқалар қониқарли самаралар бермоқда. Шунинг учун ҳам сизларнинг буюк мамлакатингиз билан товар айирбошлашни янада кўпайтиришга ҳаракат қилмоқдамиз.

Биз сотиб олаётган ип газламаларнинг 10 проценти Ўзбекистон республикасидаги йирик саноат корхоналаридан бири Тошкент тўқимачилик комбинатининг маҳсулотидир. Бу комбинатда бўлганимизда у ердаги ишлаб чиқариш системаси ва меҳнатнинг ташкил этилиши бизда жуда катта таассурот қолдирди. Комбинатни бошқариш жуда юксак даражада ташкил этилганини алоҳида қайд қилмасдан бўлмайди. Сизларнинг газламаларингиз гулдорлиги ва бўёғининг ёқимлилиги билан сингапурликларнинг дидига жуда мосдир.

Биз Ўзбекистон машинасозлик заводларида тайёрланган ва бу комбинатда ўрнатилган станоклар ҳамда турли машиналарни кўриб хайратда қолдик.

— Очиғини айтганимда, — гапга аралашди жаноб Ман Сингх, — Тошкентга хизмат билан келганман. Бироқ мен бу шаҳар тўғрисида илгари жуда кўп эшитган эдим ва бу ерда албатта бўлишни орзу қилардим. Ахир сизларнинг шаҳрингиз тинчлик, дўстлик ва меҳмондўстлик шаҳри сифатида танилган. Ҳиндистон ва Покистон давлатларининг бошлиқлари ҳам шу ерда умумий тил топиб, машҳур Тошкент декларациясини имзолаган эдилар.

Ўтган йили мен сизларнинг шаҳрингиз жуда катта табиий офатни бошдан кечирганини эшитдим. Бу ерга келиб, ҳаробалар ўрнида янги қурилишлар ва юзлаб замонавий уйларни кўриб хайратда қолдим. Бу ердаги қурилиш ишларининг ҳажми жуда катта экан. Мен ва дўстим Амир Сингх зилзила оқибатларини тугатишда сизларга барча совет республикалари ёрдам бераётганидан жуда катта таассурот олдик. Бу ерда Совет Иттифоқининг турли шаҳарларидан келган кўплаб кўнгиллилар янги Тошкентни бунёд этиш учун меҳнат қилаётганликларини кўрдик. Шаҳар янада гўзал бўлишига шубҳа йўқ. Бундай беғараз дўстлик ва ўзаро ёрдам намунаси жаҳондаги барча мамлакатлар учун ибратдир.

Тошкент аҳолиси билан бўлган учрашувлар бизда қанчалик таассурот қолдирганини ҳам айтмасдан бўлмайди. Тилни билмасам ҳам улар менга нима деганини қалбим билан сезиб турдим. Бизга нотаниш бўлган ўзбек аёллари бизнинг болаларимизни худди ўзлари туққан болалар каби қучиб, уйларига таклиф қилишди. Буларнинг ҳаммаси ўзбекларнинг меҳмондўстлигидан далолат беради.

Шубҳа йўқки, мамлакатларимиз ўртасидаги маданий ва амалий алоқаларнинг янада кенгайиши ва мустаҳкамланиши сингапур ва совет халқлари бир-бири билан янада яқинлашуви учун имкон беради.

А. АРОНОВ.
«Интурист»нинг Ўзбекистон ССР бўлими ходими.

КИПРДА АҲВОЛ КЕСКИН

НИКОЗИЯ, 22 ноябрь. (ТАСС). Кипрда аҳвол кескинлигича қолмоқда. Сент-Илларион районида, шунингдек Кипр пойтахтининг турклар яшайдиган маҳалласи яқинида майда тўқнашувлар юз берди. Кеча Никозиянинг греклар яшайдиган районида салқин ичимликлар заводи ёнида кучли портлаш бўлиб, моддий зарар етказди. Қурбон бўлган кишилар йўқ. Бу Кипр оролида сўнгги икки кун мобайнида бўлган олтинчи портлашдир.

Кипрда чиқадиган «Патрис» газетасининг бугун хабар беришича, ҳозир Афинада турган Кипр қуролли кучларининг бош қўмондони генерал Гривас истеъфо берган. Газета Гривасининг истеъфо берганлигини у билан Греция ҳукумати ўртасида Кипр проблемасининг бир қанча ҳарбий ва сиёсий масалалари юзасидан келишмовчилик бўлганлигини сабаб қилиб кўрсатмоқда. Айни вақтда «Агонь» газетасининг хабар беришича, Греция бош штаби бошлиғининг ўринбосари генерал Палеолопулос Афинадан Кипрга келган. Газета бу визитни оролда қуролли кучлар янги бош қўмондонини тайинлаш проблемаси билан боғламоқда.

СССР ВА МАЛАЙЗИЯ ЭЛЧИХОНАЛАР ДАРАЖАСИДА МУНОСАБАТ ЎРНАТАДИЛАР

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ҳукумати ва Малайзия ҳукумати бир-бирларига дипломатик вакиллик лар юбориш тўғрисида 1967 йил апрель ойида асосан бир битимга келиб ва тинч-тотув яшаш, суверенитетни ва территориал бутунликни ўзаро ҳурмат қилиш, ҳуқуқий тенглик ва бир-бирларининг ички ишларига аралашмаслик принципларига мувофиқ ҳар иккала мамлакат ўртасидаги муносабатларни янада ривожлантиришга интилиб, бир-бирларига элчихоналар даражасида дипломатик миссиялар юборишга қарор қилдилар.

Ҳар иккала ҳукумат СССР билан Малайзия ўртасидаги муносабатларнинг ривожлантирилиши халқаро ҳамкорлик ва умумий тинчликни мустаҳкамлашга ёрдам беради, деб ишонч билдиради.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

РАДИО БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

8.25 — Концерт, 8.30 — Танбур тароналари, 10.10 — Гендель. Орган ва оркестр учун концерт. 10.30 — Ўзбек халқ куйлари. 11.15 — «Элга хизмат — олий ҳиммат». 11.25 — Симфоник рақслар. 12.15 — Ўзбекистон ва Туркманистон халқ артисти Комилжон Отаниёзов концерти. 13.10 — Концерт (чорвадорлар учун). 13.30 — Куйлар. 15.10 — «Кўзлари чўлпон» (радиопостановка). 16.40 — Концерт. 17.00 — Футбол. Европа кубок эгаларининг кубоги учун. «Спартак» (Трнава, Чехословакия) — «Торпедо» (Москва, СССР). 18.00 — «Правда» газетасининг обзори. 18.10 — Уйғур куйлари. 18.40 — Кинофильмлардан куйлар. 19.20 — Концерт. 22.10 — «Икки дил достони» (радиопостановка монтажи).

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 10.55 — Эшиттиришлар программаси. 11.00 — Спорт («Ёшлик» студияси). 11.30 — Эҳтиёт бўлинг, бувижон (бадиий фильм).

13.00 дан — Москва кўрсатади.

ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ

Ўзбек тилида: 16.55 — Эшиттиришлар программаси. 17.00 — Телеянгиликлар (рус тилида). 17.15 — Қувноқ минутлар (болалар учун). 17.45 — Ленин комсомоли мукофоти лауреатлари («Ёшлик» студияси). 18.20 — Сиҳат-саломатлик университети. 19.00 — Концерт (ёш ижрочилар). 19.50 — Телеянгиликлар.

20.10 — Эртаги кун программаси.

20.15 дан — Москва кўрсатади.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

16.30 дан — Москва кўрсатади.

ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ

Ўзбек тилида: 20.15 — Концерт. 20.55 — Бир кварталдаги икки киши (бадиий фильм).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРДА — 25/XI да Травиата.

ҲАМЗА НОМЛИ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 25/XI да Аяжонларим, 26/XI да Мудҳиш айбнома.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 25/XI да Катта концерт, 26/XI да Гавҳари шамчироғ.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — «Беором юраклар» ёшлар коллективининг гастроллари. Айиқлар аттракциони. Ўргатувчи — Владимир Тин.

КИНО

Тушки паром — «ЎЗБЕКИСТОН», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун), «СПУТНИК» (тоқ соатларда).

Журналист — НАВОИЙ номли (кундуз соат 1-20 минут ва кеч 6 яримда). «МОСКВА» (кундуз 5-40 минутда).

Донорлар сафига қўшилингиз!

Сиз ўз қонингиз билан ҳамма нарсадан қимматли бўлган одам ҳаётини сақлаб қолишингизни унутманг!

Қон бериш соғлиқ учун мутлақо зарарсиздир.

Донорлик — ҳар бир совет гражданининг фахрли бурчидир.

ДОНОР БУЛИНГИЗ!

Донорлар эрталаб соат 8 дан 10 яримгача қабул қилинади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Шота Руставели кўчаси, 138-уй (18, 30-автобуслар, 7, 14-трамвайларнинг «Қон қуйиш институти» бекати).

ЎРТОҚЛАР!

В. И. ЛЕНИН НОМЛИ ТОШКЕНТ ДАВЛАТ УНИВЕРСИТЕТИ қуйидаги вакант вазифаларга КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

кафедра мудирлари: жисмоний тарбия ва спорт, назарий физика;

Баланд ўсимликлар кафедраси профессори;

Кафедра доцентлари: фалсафа, биохимия ва биофизика, паст ўсимликлар, ҳисоб ва алгебра назарияси, оптика, назарий физика, умумий математика, давлат ва ҳуқуқ тарихи;

Кафедра старший ўқитувчилари: фалсафа, дарвинизм, назарий физика, жисмоний тарбия ва спорт, рус тили, тупроқшунослик;

Кафедра ўқитувчилари ва ассистентлари: фалсафа, жисмоний тарбия ва спорт, чет тиллари, рус тили, ҳинд филологияси (инглиз тили ўқитувчиси), паст ўсимликлар, математик анализ, назарий физика, олий математика, рус адабиёти, илмий коммунизм, умумий физика, табиий бирлашмалар химияси, ноорганик химия.

Проблем лаборатория катта илмий ходимлари: табиий бирлашмалар химияси, полимерлар химияси, фильтрация;

проблем лаборатория кичик илмий ходимлари: табиий бирикмалар химияси, полимерлар химияси, оқим бўйича, фитогельминтология, органик синтез.

Конкурс муддати 1967 йил 24 декабргача.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, К. Маркс кўчаси, 35-уй.

САВДО-ОШПАЗЛИК ҲУНАР БИЛИМ ЮРТИ 1967-68 ўқув йилига УҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

саноат ва озиқ-овқат моллари сотувчилари тайёрлайдиган группа — ўқиш муддати 1 йил;

Ошпазлар тайёрлайдиган группа — ўқиш муддати 2 йил.

Ошпазлар группасига 15 дан 22 ёшгача, сотувчилар группасига 17 дан 23 ёшгача бўлган 8-10 синф ҳажмида маълумотли, Ўзбекистон шаҳарларида яшовчи кишилар қабул қилинади.

Ўқиш вақти ишлаб-чиқариш стажига қўшилади.

Дарслар ўзбек ва рус тилларида олиб борилади. Машғулотлар 1968 йил 3 январдан бошланади.

Ҳамма ўқувчилар стипендия билан, бошқа шаҳардан келганлар ётоқхона билан таъминланадилар.

Кирувчилар директор номига ариза, учта фотосурат (3x4), таржимаи ҳол, маълумоти ҳақида гувоҳнома (асли) туғилганлиги ҳақида гувоҳнома (асли), турар жойидан справка, мактабдан ёки иш жойидан справка, соғлиғи ҳақида справка (286-форма), шаҳар савдо ёки умум овқатланиш трестидан йўлланма топширадилар.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Оқтепа массиви (12, 32, 34, 36-автобуслар, 9, 11, 15-трамвайларнинг «Оқтепа» бекати).

1967 йил 6 декабрь кундуз соат 2 да А. С. Пушкин номидаги Тил ва адабиёт институтининг (Гоголь кўчаси, 70 уй, катта конференц зал фойеси) илмий совети мажлисида филология фанлари кандидати деган илмий даражани олиш учун

Т. Акромов «Ҳозирги ўзбек адабий тилида от кесим» деган темада

ДИССЕРТАЦИЯ ЁҚЛАЙДИ.

Диссертация билан академиянинг асосий кутубхонаси (А. Тўқай кўчаси, 1 уйда) танишиш мумкин.

ТОШКЕНТ ВРАЧЛАР МАЛАКАСИНИ ОШИРИШ ИНСТИТУТИ вакант вазифаларга КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

стамотология курси мудири — доцент, ЛОР касаллиги ва болалар сил касаллиги кафедраси доцентлари, марксизм-ленинизм курси катта ўқитувчиси.

Конкурс муддати 1967 йил 24 декабргача.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, 7, генерал Петров кўчаси, 51-уй.

Енгил саноат Министрлиги ПАХТА САНОАТИ МАРКАЗИЙ ИЛМИЙ-ТЕКШИРИШ ИНСТИТУТИ пахтани биринчи ишлаш мутахассислиги бўйича 1967 йил учун АСПИРАНТУРАГА ҚАБУЛ ҚИЛАДИ.

Ҳужжатлар 30 ноябргача қабул қилинади.

Кириш имтиҳонлари 1 декабрдан 1968 йил 1 январгача.

Ҳужжатлар Тошкент шаҳар, Ш. Руставели кўчаси, 8-уйга юборилади.

МАРКАЗИЙ «ПАХТАКОР» СТАДИОНИДА

25 ноябрда

Европа кубок эгаларининг кубоги учун

«Спартак (Трнава) — «Торпедо» (Москва) командалари ўртасида.

ФУТБОЛ

Кундуз соат 4 да бошланади.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган Центрального Комитета Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

БИЗНИНГ АДРЕС ВА ТЕЛЕФОНЛАР: ТОШКЕНТ, «ПРАВДА ВОСТОКА» КЎЧАСИ № 26. Редактор — В36545. Редактор ўринбосарлари — В37914, В39323. Масъул секретарь — В34445. Масъул секретарь ўринбосарлари — В37283. Партия турмуши — В33469. Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш, халқаро ҳаёт — В31216. Коммунистик тарбия — В31455. Саноат капитал қурилиш ва транспорт — В34780. Совет қурилиши — В33258. Қишлоқ хўжалиги — В37604. Адабиёт ва санъат — В32036, В37221. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — В34451. Маҳаллий ахборот ва спорт — В32347. Оммавий ишлар ва хатлар — В38679, В33553. Иллюстрация — В34524. Стенографистка — В37343. Корректура — В37182. Эълонлар — В38142. Коммутатор — В30249, В30250, В30251, В30252, В30253, В30254, В30255, В30256, В30257, В30258. ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ: Андижон 48—85, Бухоро 31—41, Қарши (нефть разведкаси коммутатори орқали қўшимча) 84, Нукус 42—62, Самарқанд 31—972, Термиз 23—27, Фарғона 41—88, Урганч 34—55.

№ А—275. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64633. Р. 05854.